

== Velja po pošti: ==

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta 13.—
za četrt leta 6-50
za en mesec 2-20
za Nemčijo ocelotno . 20.—
za ostalo inozemstvo . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta 12.—
za četrt leta 6.—
za en mesec 2.—

V upravi prejeman mesečno K 1-70

SLOVENE C

== Inserati: ==

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13 "
za trikrat 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna pettivrsta (72 mm)
30 vinarjev.

== Izhaja: ==

vsak dan, izvenredno nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 28.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Dannštna številka obsega 6 strani.

Operacijski načrt v sedanji vojski.

Operacijski načrt štirih balkanskih držav in Turčije je kajpada taje. Vendar ga je na podlagi izkušenj, geografskih pogojev, dosedanjega razpostavljenja armad in že započetih operacij črnogorske armade mogoče kolikortoliko konstruirati. Seveda je treba vzeti v roko karto. Začnimo od zahoda, to je od Jadranskega morja, oziroma Skadra ob istoimenskem jezeru.

Črna gora

prodira, kakor nameravajo vse štiri države, proti jugu ofenzivno in kolikor mogoče naglo, kar je prvi pogoj za uspeh v tej vojski. Črnogorska armada je razdeljena v tri divizije. Južna, ki prodira iz Podgorice, in zahodna, ki prodira ob Bojani proti vzhodu, imata zazdaj namen polastiti se Skadra, kjer stoji Essad paša z 10 bataljoni. Kam se po eventualnem zavzetju obrneta potem, ni znano. Vzhodna divizija, ki se zdaj bori za Berane, pa ima namen osvojiti si ozemlje okoli gornjega teka Ibarja in Lima ter se najbrže po reki Lim združiti z zahodno srbsko armado, da potem skupno prodirate proti jugu v dolino Vardarja, oziroma proti Skoplju, kjer stoji Zekki paša.

Srbska

armada bo operirala na dve strani. Na zahodu bo en del najbrže iz operacijske baze Žačak prodiral skozi Sandžak po limski dolini in se tu najbrže pri Priepolju združil z vzhodno črnogorsko divizijo, smer Skoplje, oziroma Prizren. Drugi, večji del srbske armade, bo prodiral iz Niša čez Leskovac in Vranja čez Kumanovo tudi proti Skoplju in bo na tej poti skušal dobiti zvezo z zahodno bolgarsko armado. Kakor je iz zadnjih poročil videti, so Turki Srbe prehiteli in so Srbe pri Ristovcu blizu Vranje že napadli, morda z namenom, da nameravajo zvezo z bolgarsko armado na turškem ozemlju preprečiti, če ni bil turški napad le provokacija brez posebnega strateškega namena.

Bolgarska

armada bo tudi na dve strani operirala, toda najbrže s tremi kolonami. Velika težava leži v tem, da bosta vzhodna in zahodna bolgarska armada po Despota-Daghu, oziroma rodopskem gorovju, ki je skoro neprehodno, ločeni. Zahodna armada, najbrže v dva oddelka, v jugo-zahodni in jugovzhodni, ločena, se bo zbrala prva v Küstendilu, druga v Dubnici in bosta od tod prodirali, prva skozi prelaz

Egri Palanka, druga skozi prelaz pri Djumaji, in bosta potem skušali ali se pri Stiplju (Istib) ali pri Strumnici združiti; ako Srbi medtem Skoplje vzamejo, se lahko s to armado združijo in potem po vardarski dolini prodirajo proti Solunu. Mogoče pa se jugozahodni in jugovzhodni del bolgarske armade ne združita, marveč marsira eden po vardarski dolini do Soluna, drugi pa dalje jugovzhodno po dolini Strume proti Seresu. Te operacije bodo zato težavne, ker je pri obeh oddelkih ogroženo umikanje, ker jim turška armada lahko odreže povratek.

Glavna vzhodna bolgarska armada prodira po dolini Marice iz Plovdiva proti Drinopolju (Adrianopol), bo morala sama operirati in bi, če ima srečo, bila lahko kmalu pred Carigradom. Ta armada ima najmanjše terenske težkoče med vsemi ostalimi. Seveda je tu glavna moč Turka in če bi bolgarska vzhodna armada podlegla, prodor Turki iz Drinopolja na zahod, da primejo Bolgare in Srbe na levem krilu.

Grki

bi morali ofenzivno prodirati iz Larisse proti Solunu na vzhod in proti severu ter zahodu v Albanijo. Ker pa grška armada ni dosti vredna, bodo Grki najbrže le Epir na zahodu zasedli, kjer ne bodo imeli s preveliko turško močjo opraviti in ga lahko imajo zasedenega do sklepa miru, ki jim, ako Bolgarija, Srbija in Črna gora zmagajo, morebiti res zaželeni Epir prinese.

Turčija

razdeli svojo armado v tri. Glavna, kjer bo vrhovni poveljnik Abdulah paša, se zbere okoli Drinopolja. Ako bo primorana do defenzive, se utrdi na črti Drinopolje—Kirkilisse, ki lahko postane druga Plevna. Seveda bodo Turki najbrže ofenzivno postopali in vzhodno bolgarsko armado poiskali.

Druga armada se koncentrira v Stip-ljah in Seresu, najbrže Ibrahim paša, v Skoplju pa počaka Srbov Zekki paša, ako jih sam ne poišče.

Na vsak način ta vojska ne bo šala.

Črnogorsko-turška vojska.

Situacija.

Po poročilih našega posebnega poročevalca in po drugih se dá sedanja situacija na bojišču tako-le označiti:

Prva južna divizija, kjer je knez Danilo, je svoje operacije okoli Tuzija srečno končala, kajti kraj se je potem, ko so Črnogorci vse utrdbe okoli njega osvojili, sam

predal. Zdaj je naloga 1. divizije, da koraka proti Skadru. Sklepati po tem, da so Črnogorci rabili pet dni, da od Podgorice prodor proti Tuziju in so okoli vseh utrdbic morali prestati zelo hude boje, ki so stali primeroma jako mnogo izgub, pot od Tuzija do Skadra tudi ne bo igrača.

Druga divizija general Martinović je hitro prodrla od zahoda po Bojani, tako da je že pred mestom, seveda je imela ta divizija več kot polovico krajšo pot in med potom ni zadela na resen odpor. Pač pa je druga divizija imela vroč dan okoli predskadrske utrdbe Taraboš, kjer so Turki Črnogorce odbili in jim prizadeli velike izgube. Po poročilu našega poročevalca so osvojili Črnogorci na Tarabošu eno šanco.

Tretja divizija Vukotić se še vedno bori okoli Beran, da jo zavzame. Videti je, da Berane branijo predvsem Arnavti. Boj okoli Beran pa traja že cel teden. Črnogorci so do danes okoli tega kraja zavzeli utrdbe in kraje Bjelopolje, goro Visitor in Gusinje, tako da jim Berane morebiti kmalu padejo v roke.

× × ×

Novo zmage Črnogorcev v ljutih bojih. — Tuzi zavzeto. — Berane se še drže.

(Telegrama našega poročevalca iz Cetinja.)

Cetinje, 15. oktobra. 1. Divizija je po ljutom tridnevem boju osvojila trdnjave Šipčanik, Vranje in Gradič. Nato se je mesto Tuzi udalo. Oduševljenje je nepopisno. Armada je med sviranjem narodne himne defilirala pred naslednikom Danilom. S to zmago je predvčerašnji poraz Črnogorcev na Tarabošu, kjer je bilo okoli 100 Črnogorcev ranjenih, izjednačen. Ranjenci v bolnici izjavljajo, da imajo Turki blizu 100 mrtvih in ranjenih. V osvojenem Tuziju, Šipčaniku in Vranji je bilo 5000 mož posadke. Včeraj je došlo v Podgorico 3000 turških vjetnikov. Razpoloženje je izvrstno. Kralj dobiva od vseh strani brzoglavne čestitke, osobito od angleških listov. Dozdaj so Črnogorci imeli 256 mrtvih in 800 ranjenih, največ jih je padlo okoli Taraboša, kjer so Črnogorci osvojili eno šanco.

Cetinje, 15. oktobra. Včeraj je 3. divizija zavzela pozicije nad Gusinjem in goro Visitor ter osvojila 4 topove, mnogo pušk in 2 zastavi, tako da operacije proti Beranom napredujejo in je vsak čas pričakovati, da se zavzamejo.

Črnogorske izgube.

»Jugoslovanska korespondenca« poroča, da so se Črnogorci s Turki dozdaj zelo hrabro borili, kar dokazujejo velikani

ske črnogorske izgube. Črnogorci so namreč v dosedanjih bojih že izgubili 1500 mož.

Operacije črnogorske armade.

Iz Podgorice se poroča: Črnogorska armada operira v treh smereh. Zahodni armadi poveljuje vojni minister Martinović, ki je prodiral ob južnem bregu Skadrskega jezera in se pripravlja, da napade Skader. Glavna skadrska utrdba Taraboš je oborožena z velikimi trdnjavskimi topovi in se more premagati le z obstreljevanjem težkih topov. Taraboš prično Črnogorci v najkrajšem času obstreljevati, ker stoje črnogorske kolone le nekaj kilometrov južno od Skadra in so že zasedle nekatere po Turkih zapuščene manjše skadrske utrdbe, a so jih morale zopet zapustiti, ker so jih Turki iz njih prepodili.

Vzhodni ali južni črnogorski armadi, ki stoji pri Tuziju in Šipčaniku, poveljuje črnogorski prestolonaslednik princ Danilo. Močna kolona je obšla gorovje Dečić in je Turke odrezala od Skadra.

Severna (ali tudi vzhodna) črnogorska armada je prekoračila v petek mejo.

Črnogorci vpepelili Tovnijo.

Čez Carigrad se poroča iz Skadra: Črnogorci so vpepelili Tovnijo.

Albanci hite Turkom na pomoč.

»Otomanska agencija« poroča: Skadru na pomoč hite Albanci iz Peči in Djakova. Črnogorci in Turki se neprestano bijejo.

Rusi odpovedali letno podporo črnogorskemu kralju?

»Vossische Zeitung« poroča njen poročevalec z Dunaja: S poučene ruske strani se mi je zdelo, da je ruska vlada črnogorskemu kralju naznanila, da mu radi nepokorščine odtegne letno podporo 2 milijona 500.000 frankov in da ne plača več obroka, ki zapade 1. novembra.

Obleganje Skadra.

Kakor se iz Kotora poroča, hoče počakati Esad paša v Skadru, da ga Črnogorci napadejo in oblegajo.

Kaj pripoveduje vjeti turški poveljnik.

Iz Podgorice se poroča: Razpoloženje ni dobro, prebivalstvo namreč žaluje, ker je v bojih s Turki padlo toliko Črnogorcev. Vjeti turški poveljnik major Setadine bej, ki je vodil Turke ob bojih za Dečić, stane v nekem hotelu v Podgorici. Izjavlja, da se je držal le s 120 možmi, cela posadka je prvotno štela 500 mož. a turški vojaki grške, bolgarske in srbske narodnosti, so dezertirali. Boj se je pričel 10. t. m. Črnogorci so napadli od vseh strani. Major Setadini bej je padel, kmalu nato so ga pa Črnogorci vjeli.

LISTEK.

Roža svetla.

Angleški spisal H. R. Haggard.
(Dalje.)

»Zares,« je godrnjal Wulf, ko se je vrnil po svojo svetilko, »ta romar spi, kakor da bi mu bil Saladin že prerezal vrat.« Nato je prižgal svetilko in se vrnil k sobi za goste.

»Godvin,« je zaklical takoj nato, »pridi sem. Ta človek je izginil!«

»Izginil?« je dejal Godvin, ko je tekel k zastoru. »Izginil? Kam pa?«

»Nazaj k svojemu prijatelju Saladinu, mislim,« je odgovoril Wulf. »Poglej, tako-le pa jo je pobrisal.« In pokazal je na oknice spalnice, ki so bila na stečaj odprta, pod njimi pa hrastov stol, ki je z njegovo pomočjo pobožni Nikolaj splezal na okno.

»Zunaj mora biti, kjer krmi svojo mulo, ki bi jo težkoda popustil,« je rekel Godvin.

»Pošteni gostje se ne poslavljajo na tak način od svojih gostiteljev,« je odgovoril Wulf. »A pojdiva pogledat!«

Hitela sta k hlevu in ga našla zaklenjenega, v njem pa mulo. Pa četudi sta se ozirala naokoli, nikjer nista mo-

gla najti najmanjšega sledu za romarjem — niti ene stopinje, ker so bila tla zmrznjena. Samo ko so pregledovali hlevska vrata, so odkrili, da je nekdo poskušal z nekim ostrim orodjem privzdigniti ključavnico.

»Videti je, da je bil odločen oditi ali z živaljo ali pa tudi brez nje,« je rekel Wulf. »No, morda ga še vjamemo,« in pozval je svoje možake, da naj urno osedlajo konje in odjezdijo preiskovat ž njim okolico.

Tri ure so iskali na dolgo in široko, vendar niso našli nobenega sledu za Nikolajem.

»Ta malopridnež jo je potegnil kakor ponočni jastreb, ne da bi pustil kak sled zaseboj,« je poročal Wulf. »Stric, kaj naj to pomeni?«

»Nič dobrega; zdi se mi, da je to le začetek raznih spletk,« je odgovoril stari vitez v skrbah. »Vrednost živali ne pride tukaj v poštev, to je jasno. Važno pa se je zdelo temu človeku, da je mogel oditi na tak način, da mu nikdo ne bi mogel slediti, niti izvedeti, kam je šel. Mreža se zgrinja okoli nas, nečaka moja, in jaz mislim, da je Saladin, ki jo vleče za vrvice.«

Še manj pa bi bilo sir Andreju všeč, ko bi bil videl romarja Nikolaja, ko se je plazil okoli gradu, ko so vsi spali, predno si je izpodrekal dolgo

haljo in stekel kakor zajec proti Londonu. Vse to je bil storil pri luči zvezd, si ogledal vsako okno, zlasti ono v glavni dvorani, nadalje tudi načrt zunanjih poslopij in pot, ki je držala proti steepleckemu potoku kakih petsto korakov daleč.

Izza tega dne se je naselil v gradu strah pred usodnim udarcem, ki ga nikdo ne more prej videti, ki se proti njemu ne morejo zavarovati. Sir Andrej je začel celo misliti, da bi zapustili steepleški grad in se naselili v Londonu, kjer je upal, da bo bolj varen; nastalo pa je tako slabo vreme, da ni bilo mogoče potovati po cestah, še manj jadrati po morju. In tako so se dogovorili, ako se sploh preselijo — in bilo je mnogo razlogov proti temu, in ne najmanj sir Andrejevo zdravje, bodo to storili ob novem letu.

Tako je čas tekkel dalje in nič se ni prigodilo, kar bi jih vznemirjalo. Prijatelji, h katerim se je stari vitez zatekel po svet, so se smejali njegovim bojaznivostim. Dejali so mu, da se ni bati novega napada, dokler bodo hodili oboroženi okoli, ako pa bi se napad slučajno izvršil, bi mogli s pomočjo mož, ki so jim na razpolago, držati grad proti celi četi sovražnikov, dokler ne bi prišla pomoč. Nikdo ni pričakoval, da se bodo Saladin ali njegovi odposlanci lotili iznova

te zadeve pred pomladjo, ali še bolj verjetno, predno bi minulo leto dni. Navzlic temu pa so ponoči razpostavili straže in nastanili v gradu dvajset oboroženih mož, ki so čuvali vsako noč. Domenili so se tudi, da pridejo sosedje takoj na pomoč, kakor hitro bi ugleдали majhen ogenj na zvoniku steepleške cerkve.

Tako se je čas nagibal proti božiču; malo pred prazniki pa se je izpremenilo vreme in postalo je suho, pa občutno mrzlo.

Bilo je najkrajšega dne, ko je prior Janez prijezdil na grad ter grajskim sporočil, da je namenjen v Southminster, da kupi vina za božične praznike. Sir Andrej ga je vprašal, kako vino se dobi v Southminstru. In prior mu je povedal, da je slišal, da je dospela neka ladja, ki je vozila med drugimi tovari tudi izvrstno ciprsko vino, z zlomljenim krnilom v reko Crouch. Povedal je tudi, ker ni dobil ladjedelcev, da bi jo popravili do praznikov, da prodaja lastnik, nek Ciprčan, vino po Southminstru, kolikor ga le more, po nizki ceni, ter ga dovažajo po čolnu, ki ga je bil najel.

Sir Andrej je odvrnil, da je vsekar prilika ugodna preskrbeti se z dobrom kapljico, kakor jo je bilo v onih časih v Esseksu težko dobiti. In konec

Turški napad na Ristovac.

»Jugoslovenska korespondenca« poroča iz Beograda čez Zemun: »Poročilo, da so turški vojaki pri Ristovcu prekoračili srbsko mejo in pričeli vojsko, je v Beogradu presenetilo. Nihče ni pričakoval, da Turki tako odločno nastopijo. V Beogradu so namreč nekateri krogi še vedno sodili, da se v zadnjem trenutku položaj zasuka in vojska prepreči. Najboljše se presoja vtis, ki ga je napravilo poročilo, ker je razburjene duhove iztreznilo. Kralj Peter je bil zelo ginjen, ko so ga obvestili o prvih bojih. Včeraj dopoldne se je vršil ministrski svet.

Oklic srbske vlade ob napadu na Ristovac.

Srbska vlada je izdala oklic, ki naznanja, da so Turki napadli Srbijo, ko so nenadoma na Ristovac navalili. Korak Turkov dokazuje, da na preosnove ne mislijo. Srbija se bo branila in sprejme vsiljeno ji vojsko.

Boji pri Ristovcu.

Iz Pariza se poroča: Turki so primarširali v Ristovac ob 7. jutraj. Srbsko mejo je prekoračil en redni turški bataljon, ki je pričel takoj na Srbe streljati. Srbi so streljali nazaj. Baje so Turki priborili nekaj ugodnosti.

Srbski general Živković vdere v Sandžak.

V glavno taborišče pri Začaku, kjer je zbranih 12.000 Srbov, je došel general Živković. Ukazano mu je, da 16. t. m. prične marširati po limski dolini, kjer naj se pri Priepolju zadrži z brigado generala Vukotića. Drinska divizija je že zbrana ob meji. Glavno taborišče srbskih četašev se nahaja v Ivanici. Čete tvorijo deloma tudi sandžaški Srbi. Iz Soluna poročajo, da se Srbi ob meji pripravljajo na napad in da vedno dohajajo nove srbske čete. Vladikihanske grice je zasedla artiljerija. Zgradbo utrdb vodijo srbski častniki.

Sestanek srbskega in bolgarskega vladarja.

»Neues Wiener Tagblatt« poroča iz Beograda: Kralj Peter se je peljal 12. t. m. s posebnim vlakom v Niš, kamor se je tudi iz Sofije pripeljal bolgarski car Ferdinand. V bližini Pirota sta se vladarja v salonskem vozu eno uro posvetovala, nakar sta se vrnila v svoji rezidenci.

Pasića okarala francoski in ruski poslanik na Dunaju. — Srbski dementi Pasićeve izjave.

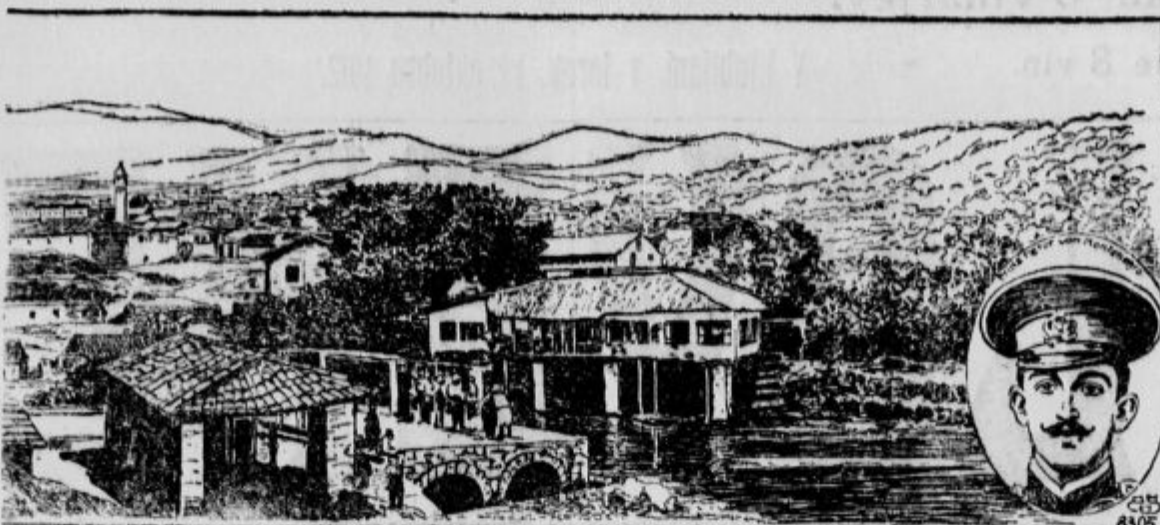
Francoski poslanik Dumaine in ruski poslanik Giers na Dunaju sta pozvala k sebi srbskega poslanika Simića in izjavila, da se čudita, ker so srbski listi objavili intervju s srbskim ministrskim predsednikom Pasićem, v katerem je izjavil, da če se bo Avstro-Ogrska vmešavala v balkansko vojsko, izbruhne svetovna vojska. Dumaine je izjavil, da je tako postopanje nedostojno izzivanje Avstro-Ogrske, ki zasluži, da se mora pograjati. Ruski poslanik je zahteval, da mora srbska vlada takoj dementirati dotični intervju; če tega ne stori, mora zavzeti ruska vlada nasproti intervju svoje stališče. V Beogradu so nato uradno izjavili: Intervju z ministrskim predsednikom Pasićem, ki ga je objavil neki dunajski list, je napačen. Ministrski predsednik ni mogel prerokovati, kakšno stališče zavzamejo v slučaju balkanske vojske vevlasti, še manj je mogel trditi, da bo Rusija zmagala.

Interview, za katerega gre, je bil objavljen v »N. Fr. Presse«. Objavili smo ga tudi mi v včerajšnjem »Slovcu« pod nadpisom »Važna izjava srbskega ministrskega predsednika« na strani 3.

vsega je bil, da je naročil Wulfu, ki je imel dober okus za močna vina, da jezdil s priporjem v Southminster in ako mu bi bilo vino všeč, da nakupi nekaj sodcev, čeprav je pil on sam radi svoje boleznij zgolj vodo.

Tako je Wulf odšel, prav rade volje v tem neprijaznem letnem času, ko ni bilo mogoče loviti rib, je postalo zelo dolgočasno pohajati okoli gradu, in ker ni mnogo bral kakor Godvin, je posedal zvečer cele ure ob ognju, opazoval Rozamundo, ki je hodila za svojimi opravki semintja, a vendar ni preveč govoril z njo. Kajti navzlic temu, da so se delali, kot da se ničesar ne bi bilo zgodilo, je padla neka koprena med brata in Rozamundo, in njihovo občevanje ni bilo več tako odkrito in domače kakor prejšnje čase. Vedno ji je prihajalo na misel, da ji nista več samo sorodnika, marveč tudi njena čestilca, in da mora paziti nase, da se ne bi pokazala enemu bolj naklonjena nego drugemu. Brata pa sta morala vedno pomniti, da sta se zavezala, ne kazati svoje ljubezni, in da njuna sestrčna Rozamunda ni bila več samo preprosta angleška lady, marveč tudi po Saladinovem povišanju kakor po krvi prinčezinja z Jutrovega, ki jo utegne usoda tako visoko povzdigniti, da je nobeden izmed njih ne bo mogel doseči.

(Dalje.)



Podgorica v Črnigori.



Črnogorski princ Peter.

Turški poslanik v Beogradu pripravljen, da odpotuje.

Dne 14. t. m. opoldne se je podal turški poslanik v Beogradu na neki ogrski donavski parnik, kjer čaka nadaljnjih navodil in da mu potne liste dostavi.

V Srbiji ustavili vplačevanje davkov.

V Srbiji so 14. t. m. ustavili vplačevanje davkov.

Srbski stotnik turški ogleduh?

Najmlajšega brata bivšega srbskega ministra, stotnika Štefana Petrovića, so zaprli, ker je bil osumljen, da je turški ogleduh. V petek so ga dobili v ječi mrtvega. Uradno se zatrjuje, da se je sam usmrtil. Rajnikovi sorodniki pa odločno zanikavajo, da bi bil stotnik Petrović vohunil. Izsilili so preiskavo, ki je dognala, da se stotnik Petrović ni sam usmrtil, marveč da ga je več srbskih častnikov ustrelilo.

Srbi pri Vranji.

»Jugoslovenska korespondenca« poroča iz Skoplja: Zdi se, da pri Vranji zbrana srbska armada, ki jo cenijo na 75.000 mož, počasi koraka proti meji. V torek (15. t. m.) se pričakuje odločilno prodiranje. Srbi so poizkušali pobuniti turško prebivalstvo, a se jim je poizkus izjalovil. Kmetje so oboroženi in so se pridružili turški armadi.

Poročila iz Rusije.

Iz Krakova se poroča: Poljski listi poročajo, da kljub vsem zanikanjem ruske vlade Rusi na Ruskem Poljskem hitro mobilizirajo. V vojaškem okraju Vilna so znižali število armadnih zborov od pet na štiri in ustanovili novi armadni zbor št. 23 v varšavskem vojaškem okraju. Zdaj ojačujejo vojaške čete ob avstrijski meji. Rusija je do zdaj mobilizirala 24. armadni zbor v Varšavi, 14. v Lublinu, 5. v Moskvi in deloma 19. armadni zbor. Proti Brzenu premešča 5. armadni zbor, ki je še nedavno garnizioniral na Ruskem Poljskem, kjer častniki natančno poznajo krajne razmere. Zadnje dni mobilizirajo tudi kavalerijske polke v gubernijah Volhinija, Podolsko in Kijev. Kljub zanikanju ruskih uradnih krogov mobilizirajo tudi donske kazake. Bodoče dni pomaknejo proti meji 3. armadni zbor varšavskega vojaškega okraja in 2. armadni zbor kijevskega vojaškega okraja. Mobilizirani armadni zbori s kazaki polki štejejo okroglo 350.000 mož in 600 topov.

Rusko zanikanje mobilizacije.

Iz Peterburga se uradno dementira, da Rusija na Ruskem Poljskem mobilizira, kakor tudi poročila, da so ob mobilizaciji rezervisti prirejali izgrede, vsled česar da so več rezervistov na smrt obsodili.

Politične konference pri caru.

V Spalo je pozval car ruskega ministrskega predsednika Kokovceva, zunanjegega ministra Sazonova, nadalje Witteja in Izvolskega. Rusko časopisje piše, da če izbruhne na Balkanu vojska, proglasi Rusija nevtralnost.

Rusi in vojska na Balkanu.

V seji peterburškega slovanskega društva je novoizvoljeni predsednik Stolipin naglašal, da ruska družba ne sme izjavljati, češ da nismo gotovi. Belgrajski profesor Kusutić je zahteval samoupravo Sandžaka in Stare Srbije. Izjavil je, da tvori Srbija prednjo stražo Rusije. Dr. Vergun je napadal Sazonova in zahteval, da naj se Jugoslovani energično podpirajo, četudi z rusko krvjo. Rusija mora tudi na morske ožine (Dardanele) misliti, da jih ne dobi Avstro-Ogrska. »Slovansko dobrodelno društvo« je pa sklenilo, da daruje balkanskim Slovanom 40.000 rubljev. Organizira se zdravstvena pomoč, odpošlje se tudi obleka in čevlji. Prošnjo albanskih Slovanov, da naj jim dološijo orožje, so odklonili.

Turške priprave.

Turška mobilizacija.

Iz Carigrada poroča naš uradni brzojav: Vojaški transporti se vozijo jako hitro. Neprestano korakajo skozi mesto

novi vojaki, ki pojejo in plešejo. V provinci se nadaljujejo patriotične demonstracije. — Turška vojna uprava je ukazala, da smejo turški vojaki piti izključno le studenčico ali pa kuhano vodo.

Turki najamejo posojilo.

Turški vladi da »Banque ottomane« 2 milijona funtov predujema. Turška pogajanja o najetju posojila 16 milijonov funtov, ugodno napredujejo.

Ustavljene pošiljatve orožja Turčiji.

Iz Genfa se poroča: Iz Francije in Španske so došle na tukajšnji kolidor velike pošiljatve orožja za Carigrad, ki jih pa skozi Švico ne morejo prevažati, ker nemški in avstrijski carinski uradi ne puste prevažati orožja, ki ga smatrajo kot vojno tihotapstvo, odkar so se pričele na Balkanu sovražnosti.

Grška.

Grška anektirala Kreto!

Iz Aten se uradno poroča: V seji grške zbornice dne 14. t. m., ki so se je udeležili tudi krečanski poslanci, je izjavil grški ministrski predsednik Venizelos, da grška vlada akceptira unio-skupščine in da formalno izjavlja, da obstoja zdaj za Kreto in Grško le ena sama zbornica. Venizelos je nato pozval krečanske poslance, naj se vrnejo na Kreto, kjer se izvedejo nove volitve po določilih grške ustave. Končno je še grški ministrski predsednik izjavil, da sicer Grška želi mir, a da ker je moralno in materialno krepka in močna s podporo zveznih držav, kljubuje zmagovito vsem nevarnostim.

Grški kralj ne upa, da se ohrani mir.

Grški kralj je izjavil nasproti neki vevlasti, da ne upa, da se ohrani mir. Tudi ministrski predsednik Venizelos ne zakriva, da je vojska pred durmi.

Zaplemla grških ladij.

Grška vlada je naročila svojemu poslaniku Gryparisu v Carigradu, da mora v 24 urah izpustiti zaplenjene grške trgovinske ladje in odškodovati lastnike.

Diplomatska situacija.

Francoska predlaga konferenco za ureditev balkanskih vprašanj.

»Neues Wiener Tagblatt« poroča iz Pariza: Francoska vlada je svojim poslanikom pri vevlasteh naročila, naj izprožijo vprašanje o konferenci, ki naj bi uredila balkanska vprašanja. »Temps« poroča, da je stavila Francija že 22. m. m. intervencijski predlog, ki se mu je pa Angleška uprla. »Observer« pripominja: Ko so predložili predlog v Londonu in v Peterburgu, so sodili, da bi mu Avstro-Ogrska in Nemčija ne pritrdili, ker je Poincaré zahteval vojaško in mornariško intervencijo.

Izročitev not balkanskih krščanskih držav Turčiji.

Avstrijski uradni brzojav poroča iz Aten, da so balkanske države izročile svoje note turškim poslanikom in ne v Carigradu, in sicer zato, ker so napravile žalostno izkušnjo, da so turški brzojavni uradi namenoma vse brzojavke pokvarili. V Beogradu so izročili noto ob 4. popoldne. Turški poslanik jo je sprejel in izročil svoji vladi. V Atenah in v Sofiji so noto izročili ob 8. zvečer. Grški zunanji minister je noto izročil turškemu poslaniku v Atenah, ki jo je prevzel in prosil, naj se mu prizna prednost, da njeno vsebino brzojavi v Carigrad. Čez tri ure je pa turški poslanik vrnil noto, češ da take vsebine ne more svoji vladi izpročiti. Grški zunanji minister Keramilas je poslal turškemu poslaniku noto nazaj s pripombo, da zastopnik kake države svojih besedi ne sme izpreminjati. Sodijo, da se zato turški poslanik v Atenah kmalu odpokliče. Iz Carigrada se poroča, da odpotujejo zastopniki balkanskih krščanskih držav v torek 15. t. m. iz Carigrada. V Londonu sodijo, da so, ker so balkanske krščanske države izročile vevlastem in Turčiji isti dan note, vojne priprave že kon-

čane. Res se iz Beograda poroča, da se vojska kmalu napove. Bulgarska armada baje že koraka proti Odrinu.

Zadnji korak vevlasti?

Carigrajski list »Sabah« piše, da nameravajo vevlasti balkanskim državam še v obliki sveta nekaj predlagati.

Turčija odgovorila vevlastem.

Dne 14. t. m. je izročila turška vlada avstro-ogrskemu poslaniku v Carigradu odgovor na noto vevlasti, v katerem izjava, da turška vlada sama uvidi, da so preosnove potrebne. Sodi pa, da preosnovam tuj vpliv ne bo koristil. Če se preosnove zdaj niso posrečile, so to povzročile zmede, napravljene po znanih »roparijih«. Postavo iz leta 1880. hoče Turčija izvesti in predloži turški zbornici tozadeven zakonski načrt. Sedanja vlada za nekdanje spletke ne more prevzeti odgovornosti. Turškim oblastem se ukaže, da hitro izvedejo postavo iz leta 1880.

Stališče Rumunije.

Rumunski državnik Carp je izjavil: Rumunija nima na Balkanu nobenega prijatelja. Edini sosed, ki je pošten, je Avstro-Ogrska, kateri se je Rumunija najtesneje priklonila. Rumunija se bo potegovala z Avstro-Ogrsko za mir, dokler bo mogoče, če pa to ne bo več šlo, ne bomo pripustili, da se status quo na Balkanu izpremeni.

Belgrajsko pismo.

Črnogorska vojna napoved je dokazala, da ni kos diplomacija evropskih velesil diplomaciji malih balkanskih držav. V sredo so se oglašili zastopniki vevlasti pri ministrskem predsedniku Pasiću ter odločno zahtevali, da ustavi Srbija mobilizacijo. Stari zviti Pasić pa je izjavil zastopnikom vevlasti na najbolj nedolžen način, da so prišli točno za 24 ur prepozno, ker je Črnogora že napovedala vojno in stoji Srbija sama neposredno pred napovedjo vojne. Isti čas, ko so zastopniki vevlasti pri Pasiću posredovali za mir, so korakali srbski konjeniški polki z veselo godbo na kolidor, da se odpeljejo na vojno pozorišče. V mnogih listih, zlasti nemških, se trdi, da je srbska konjenica slaba in da ji zlasti primanjkuje konj. Res pa je, da napravi srbska konjenica prav dober vtis in tudi konji, ki jih ima, so izvrstni. Srbija je zbrala kakih 322.000 mož. Zadnji poziv, kakih 70.000 mož, bo istotako tudi v najkrajšem času popolnoma mobiliziran. Vojaških obvezancev se je oglasilo nad 99 odstotkov in zlasti velikega pomena je to, da se je priglasilo nešteto prostovoljcev, tako da so morali formirati nove oddelke kljub temu, da niso vseh priglasi-licev sprejeli. Znano je, da so se priglasili dečki in starosti 13 in 14 let, ki opravljajo razne podrejene službe pri pošti in drugih uradih, vsled česar je prostih mnogo za vojno sposobnih mož. Številne čete prostovoljcev so odposlali že v Staro Srbijo. Moštvo je dobro opremljeno. Samo tretji poziv ima orožje starejše vrste in kot znano, tudi ne dobi nobenih uniform. Navdušenje za vojno narašča od dne do dne. V službo domovine se ni postavilo le prebivalstvo, temveč tudi Srbi, ki bivajo že mnogo let v tujini in niso več podvrženi vojaški obveznosti. Ti prihajajo sedaj nazaj v domovino, da ji služijo. V torek zvečer sem naletel v nekem lokalu na družbo prostovoljcev, ki so dospeli z večernim vlakom v Beograd. Seznanil sem se s starejšim možem, ki je živel v Avstriji že celih 25 let in je sedaj prišel domov, da zadosti svoji narodni dolžnosti. Poleg mene je sedel mlad, postaven mladenič. Na moje vprašanje, odkod je in kdo je, je povedal, da je Slovenec iz neke pokrajine ravno ob nemški meji. Bral je v knjigah, kako so divjali Turki pred 300 leti v njegovi domovini, morili in ropali, in sedaj, ko je čul, da je napočil čas plačila Turkom, se je vsedel takoj na vlak ter se odpeljal v Beograd, da pomaga v boju proti Turkom po svojih močeh. Na cestah srečavaš številne čete, ki se pozdravljajo s četaškim pozdravom: »Svoboda ali smrt!« V izložbenih oknih trgovin so razstavljeni zemljevidi stare srbske države pod carjem Dušanom Silnim in poleg njih zemljevidi sedanje srbske kraljevine. Razporeženje v Srbiji napram Avstriji zaradi Sandžaka in Novega Pazarja ni ravno ugodno. Z nekako nervoznostjo poročajo listi o vestih iz Sandžaka in Novega Pazarja. Splošno pa se sodi, da balkanske zveze ni ustvarila momentana potreba, temveč da je sklenjena za trajnost in da hočejo balkanske države priti do moči, s katero se mora računati. »Mi smo tudi postali evropska velesila,« je rekel neki častnik z ozirom na balkansko zvezo.

Mobilizacija v Srbiji je že popolnoma končana ter so čete istotako že odšle na določene kraje. Beograd dobiva

polagoma svoje prejšnje lice. Tudi četaši so odšli v odkazane pokrajine. Deloma v Staro Srbijo, da tamošnje ljudstvo dvignejo k vstaji, deloma pa pripravljajo pot rednim četam. Tudi v Makedonijo so odšle močne srbske čete, da ojačijo tamošnje makedonske četaše. Semkaj dospelo vesti poročajo, da je cela Stara Srbija v vstaji. Posamezne turške posadke so popolnoma brez moči ter so se deloma že vdale. Število vstašev je menda že prekorajilo 18.000. Vstaškemu gibanju so se pridružili tudi Arnavti pod vodstvom svojega poveljnika Boljetinca. Upi, da bo mogoče ohraniti mir v zadnjih sekundah, so prazni in se ne bodo uresničili. Mirovne vesti, katerih je zlasti mnogo v nemškem časopisju, zbujaajo med tukajšnjim prebivalstvom le prezirljiv nasmeh. Za mnenje Evrope se sedaj balkanski narodi malo menijo, ker so prepričani, da je mogoče zapletljaje rešiti le še z orožjem v roki, ne pa z notami velevlasti. Splošno, to se mora konstatirati, se v inozemskem časopisju prinašajo o razmerah na Balkanu zelo nezanesljive vesti. Tako se bere pogosto, da »vlada v Belgradu tropična vročina in da solnce neusmiljeno pripeka«. Res pa je, da je tukaj precej mrzlo vreme in da je človek vesel, ako pride v toplo sobo. Toliko samo, da omenimo. Vsekakor pa je pametno, ako se poročila o razmerah na Balkanu v gotovem časopisju sprejmejo z gotovo rezervo.

Pretekli petek so pripeljali v Belgrad tri turške vojne begunce. Ze prejšnje dni so pripeljali dva ubegla turška orožnika, ki sta izjavila, da sta pobegnila čez mejo, ker so grdo ž njima ravnali.

V Belgrad prihajata iz Avstro-Ogrske na dan dva vlaka, in sicer zjutraj in zvečer. Promet skozi Srbijo za Orijent je popolnoma prekinjen.

Belgrajski zdravniki, ki niso odšli na vojno, so sklenili, da bodo vsled obilnega posla obiskovali na domu samo one bolnike, ki jim je absolutno nemogoče, da pridejo na ambulanco sami.

Iz Novega Sada poročajo, da je prava tamošnje pošte sporočila uredništvom srbskih listov ministrsko naredbo, da se od sobote prekine vsak poštni, brzojavni in telefonski promet z Belgradom in sploh s Srbijo.

Prvi prostovoljci iz Rusije so dospeli v Belgrad v soboto ter jim bo sledilo še na tisoče Rusov. Kakor poročajo, je odpotoval iz Rusije tudi polkovnik Jovan Lipovac, da se postavi na čelo srbskim prostovoljcem.

O kralju Ferdinandu se je pretekli petek, kot poročajo listi, nenadoma raznesla vest v Sofiji, da je dopoldne odšel iz mesta neznan kam. Vsled tega je nastalo veliko razburjenje, ker so tuji agenti začeli izrabljati ta nenadni kraljev odhod. Kralj Ferdinand pa je odšel iz Sofije le inspirat bulgarsko vojsko.

Vest o 10.000 slovenskih prostovoljcih, katero so priobčili nekateri dunajski listi, je seve raca.

Ruski odziv.

Pod tem naslovom prinaša nedeljska belgrajska »Straža« slika ruskega carja in pa odlomek iz »Rus. Slova«, v katerem zagotavlja bratom na Balkanu, da Rusija njihov zadnjega klica po pomoči ne bo preslišala. Belgrajski list pristavlja na to, da morejo balkanski Slovani biti povsem mirni.

Na smrt obsojena turška vohuna.

Bolgarsko vojno sodišče je izreklo smrtno obsodbo nad obema turškima častnikoma, ki sta preoblečena vohunila v Ruščuku in hotela v zrak pograti voz municije.

Srbska konjica

je, kakor se zdi, s svojim lepim nastopom in izbornimi konji deloma presenetila Srbe same. Pri tem so se Srbi hvaležno spominjali moža, čegar za sluga je, da je konjereja v deželi tako napredovala, da se Srbija danes lahko ponaša s svojo konjico. — Milosava Kurtovića. Neki ugleden politik je pripomnil svojemu sosedu, da bi Kurtović zaslužil, da se mu po vojni postavi spomenik — večji kakor je spomenik kneza Mihajla.

Osrednji odbor Narodne Odrbane

je izdal oklic, v katerem poziva Srbe, da vsak po svoji moči doprinaša gmočnih žrtev za Odrbano. Oklic zaključuje: Zdaj ali nikoli!

Vlak z municijo,

ki je bil nekaj časa zadržan v Brucku na Litvi, je dospel v Belgrad, kjer se je municija takoj odpremila dalje.

Armada je zdrava.

Nekateri mažarski listi so trosili vest, da se je med srbsko armado pojavila vratna bolezen, vsled česar da so morali velik del vojske razpustiti. Ta vest se tu odločno zavrača kot po-



Turška infanterija odhaja iz Carigrada.

polnoma izmišljena; v srbski armadi je vse zdravo.

Za Jukićevo svobodo.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Velike aretacije v Zagrebu. Odkrita »zarota« — hišne preiskave pri dijakih — redarstvo na delu. Preganjanje dijakov.

Zopet se je v največji tihoti pripetil dogodek, ki je povzročil v Zagrebu največje razburjenje: policija je namreč izvedla celo vrsto aretacij in hišnih preiskav. Vsakdo se je začuden vprašal, kaj vendar bi se bilo moglo dogoditi v tem tako mirnem, pod policijskim nadzorstvom živčem Zagrebu, kjer si nihče niti ničesar govoriti ne upa, kamoli, da bi se lotil kakih dejanj.

Sedaj se je zvedelo, da je policija odkrila zaroto mladih ljudi, večinoma dijakov, ki so se odločili, da na kakršenkoli način osvobodijo Jukića iz ječe in ga otmo težki kazni. Dasi policija o vsem strogo molči, je vendar prišlo v javnost, da je bil tudi upor v jetnišnici v zvezi s tem osvobojenjem. Policija pa vsekakor nima pravega kompasa za aretacije, zato se je pa slepo vrgla na najbližje znanke, prijatelje in sorodnike zaprtih dijakov. Tako je pozaprila nekaj dijakov učiteljišča in realke, med drugimi tudi eno licejko, ki so jo pa po izvedeni hišni preiskavi spustili na svobodo.

Čeprav se voha in išče na vse strani, se dosedaj le še ni ničesar doseglo. Na policijo so silno razburjeni; uvedli so obšrne preiskave, a kakor rečeno, doslej brez uspeha.

Proti Jukiću so varnostne odredbe podvojene. Zamenjali so dosedanje straže in jo polnoštevilno nadomestili z zanesljivejšimi osebami. Medtem ko je bilo doslej dovoljeno, da so znanzi Jukića obiskovali, je to sedaj najstrožje prepovedano in se nikogar več ne pušča k njemu. Na sprehodu pa se pazi nanj s podvojeno silo, ker se sumi, da namerava pobegniti. Ostali obsojeni dijaki so pa porazdeljeni po raznih celicah in je vse tako uravnano, da ne morejo priti drug z drugim v nobeno dotiko.

Policijska straža še vedno stoji pripravljena in pod orožjem, da lahko vsak hip nastopi.

DR. KRAMAŽ IN VOJSKA NA BALKANU.

Mladočeški poslanec dr. Kramož je napisal v »Narodni Listy« članek: »Na pragu zgodovinskih dogodkov«, v katerem se peča z vojsko na Balkanu in označuje staljšče Čehov k tem dogodkom. Izvaja pa sledeče: Češka delegacija gre težkim dnevom nasproti in nanjo pade velika odgovornost za bodočnost češkega naroda. Če kdaj, danes niso na mestu radikalne fraze, prazne demonstracije in prazne deklaracije. V slučaju, da nastane iz vojske na Balkanu evropska vojska, utegne iti za našo bodočnost. Za vsakega dobrega rodoljuba velja sedaj: vse storiti, da se odvrne Avstrija od vsakega nepremišljenega koraka in da ostanemo zvesti zavezniški onim, ki hočejo mir vzdržati. Danes ni časa, da bi govorili o vladnih strankah ali pa o opoziciji. Danes se gre za to, da se glas češkega naroda za mir na merodajnih mestih sliši. Izjaviti moramo, da ni vojska zadeva samo nekaterih višjih funkcionarjev, ampak krvava

zadeva narodov in da morajo narodi dobro vedeti, čemu svoje življenje in premoženje žrtvujejo. Avstrijski narodi morajo vedeti, da se gre v resnici za najvitalnejše koristi monarhije in ne za posledice kake slabe dunajske in budimpeštanske protislovenske politike. — Novega ni dr. Kramož ni česar povedal. To se samoobsebi razume, da ne bo monarhija delala brez najnujnejše potrebe osodepolnih korakov, ki bi nas znali zaplesti v vojsko. Vse drugo je pa naš list že povdarjal, predno je dr. Kramož poslal svojo izjavo v liste.

Dnevne novice.

+ Sestanek poslancev Hrvaško-slovenske narodne zveze v Ljubljani. V posledici opatijskih dogovorov dne 18. in 19. septembra t. l. se vrši v nedeljo, dne 20. oktobra t. l. ob 3. uri popoldne v Ljubljani v veliki dvorani hotela »Union« skupno zborovanje vseh državnih in d. ž. poslancev Hrvaške Stranke Prava in Vseslovenske Ljudske Stranke ter članov obojnih strankinih vodstev. Glede na v likansko važnost tega zborovanja so povabili eni poslanci, da so ga zanesljivo udeležijo. Manifestacija hrvaško-slovenske vzajemnosti bodi kolikor mogoče veličastna! **Seja vodstva Vs. slov. nske Ljudske Stranke v nedeljo, dne 20. t. m. ob 10. uri dopoldne v Ljubljani v knjižnici Kat. tiskarne, III. nadstropje.** Istega dne se vrši v veliki dvorani hotela »Union« **Hrvaško-slovenski slavnostni komers ob 8. uri zvečer. Sodelujejo orkester »Slovenske Filharmonije« in Slovensko glasbeno društvo »Ljubljana«.** — Hrvaški poslanci pridejo v Ljubljano že v soboto, dne 19. t. m. V soboto, dne 19. t. m. ob 10. uri dopoldne zboruje v Ljubljani vrhovna uprava Hrvaške Stranke Prava.

+ Hrvaški in slovenski časnikarji, kateri so dobili vabilo na hrvaško-slovenski časnikarski sestanek, dne 19. t. m. v Ljubljani, naj pisмено ali brzojavno uredništvu »Slovenca« svoj prihod t. a. k. o. j. javijo.

+ Deželni glavar dr. Šusteršič bo sprejemal v deželnem dvorcu v soboto od 11. ure dopoldne do 1. ure popoldne.

+ Iz seje deželnega odbora dne 12. oktobra 1912. Tečaj za prvo pomoč pri nesrečah pri živini se iz Vrhnike premesti v Ljubljano na posestvo barona Codellija, katero je deželni odbor vzel v najem, in kjer se redi večje število goveje živine. — Odobri se statut za organizacijo bolniške strelbe na deželi, ki ga je predložila Vincencijeva družba. Kot zastopnika deželnega odbora se imenujeta v kuratorij gospoda deželna odbornika dr. Lampe in dr. Zajec.

+ Častno imenovanje. Občinski odbor v Gorjah je v seji dne 11. oktobra t. l. imenoval častnim občanom svojega župnika in poslanca gospoda Janeza Pibra vsled zaslug, katere si je pridobil za svoje neumorno delovanje pri vseh gospodarskih panogah domače občine.

+ Zlati zaslužni križec s krono je cesar podelil č. g. župniku Jakobu Aljažu.

+ Socialna demokracija in balkanska vojska. Avstrijska socialna demokracija je izdala oklic: Delavstvu vseh narodov v Avstriji, v katerem razkida svoje modrosti o balkanskih zmedah. Ta oklic je podpisal za Slovence Melhior Čobal, torej slovenski so-

cialni demokrati s tem oklicem soglašajo. O vrednosti in tehtnosti tega oklica se ne splača govoriti, ker bodo socialni demokratje sami uvideli, da jih imajo njihovi vodje vendar za nekoliko preveč omejene. Oklic pravi, da so balkanski knezi izrgali družinske očete ženam in otrokom in jih v »uniforme utaknili in poslali na bojišče«. To se tako bere, kakor bi vojake balkanskih držav gнала žandarmerija na bojišče s silo in jim puške na rame privezala. V resnici je pa med Slovani na Balkanu vse za vojsko navdušeno in poleg redne vojske se oglašajo tisoči, ki gredo prostovoljno v boj zoper Turke. Razen par socialnih demokratov je ves narod za vojsko za Turki. Ali so to navdušenje, ki je celo vladam delalo sive skrbi, zanetili tudi »balkanski knezi«? Potem popisuje oklic smrtonosne krogle, strojne puške, šrapnele, grana-te, kolero, legar in vojskino gorje. »Tako končava krščanstvo.« Socialni demokrati so postali naenkrat krščanski! Po navadi se ne boro take stvari po njihovih časopisih in knjigah. Venomer se povdarja, da sta si socialna demokracija in krščanstvo dva smrtonosna sovražnika. Kar naenkrat je pa socialistom kar žal, da »krščanstvo končava«. Res je, da je vojska huda reč, o tem nihče ne dvomi. Res je pa tudi, da so socialni demokratje pozabili na vsa turška klanja, na vse nečloveške grozovitosti, ki so jih Turki skozi stoletja uganjali v krščanskih državah in so se šele zdaj spomnili na pustošenje vojske, ki so jo skozi stoletja na najkrutejši način Turki v krščanske države našali. Posebno imenitno se pa sliši, ako socialni demokratje pripovedujejo, da naj Avstrija srbski in bulgarski živini colnino zniža in mejo odpre, pa bo konec vseh homatij med Avstrijo in Balkanom! Tako torej napetosti med Balkanom in Avstrijo je kriva — balkanska živina! Povrh tega pa so balkanske države same pred kratkem prepovedale ves uvoz živine iz Balkana. Nazadnje utegne nastati vojska med socialnimi demokrati in balkanskimi državami zaradi — živine.

+ Slomškova proslava v Nemčiji.

Gladbeck na Vestfalskem, 3. okt. 1912. Naše rudarsko društvo sv. Barbare v Gladbecku je obhajalo v nedeljo, dne 29. septembra, 50letnico škofa Ant. M. Slomška. Čeprav si moramo Slovenci med Nemci svoj kruh služiti, smo hoteli obhajati spomin Slomškove smrti na tujem v slovenskem duhu. Popoldne ob 4. uri je bila v cerkvi slovenska služba božja z nemško pridigo, ker ni slovenskega duhovnika v Gladbecku. Pridigovalec č. g. vikar Tappe je povedal, da je bil na evharističnem shodu na Dunaju in je videl, kako pobožen je slovenski narod, kako molči sv. Rešnje Telo in posebno časti tudi Mater božjo. To more pa le radi tega priti, ker ima slovenski narod dobre duhovnike in škofo. Prvi slovenski boritelj, knez-škof A. M. Slomšek je veliko storil za slovenski narod; kar je on vsadil, sedaj na Slovenskem mogočno raste. Po službi božji smo še obhajali Slomškovo slavnost. Po pozdravu podpredsednika tov. Tuhtarja je govoril blagajnik tov. Grossman o Slomškovem življenju in njegovi delih. Govoril je še tudi tov. Zajc iz Dattelna. Potem so se vršile deklaracije: »Predica«, »Vijolica«, »Berac«. »Vino in voda« ter »Mladeniška koračnica«. Mešani pevski zbor je zapel pesmi: »Opomin k petju« in »Hišica očetova«. Nato se je predstavljala igra »Tri sestre«. Tovariš Grossman se je vsem zahvalil za obilni obisk.

— Iz Železnikov. Dne 20. t. m. na žegnansko nedeljo se vrši v Železnikih blagoslovljenje in otvoritev »Društvenega Doma«. Ob desetih cerkven govor. Govori gospod Luka Smolnikar. Nato blagoslovljenje »Društvenega Doma«. Popoldne ob 2. uri litanije, precej po litanijah otvoritveni govor, govori g. Mark. Natlačen. Nato slavnostna predstava drame »Ekvinokcij«. Potem ljudska veselica v kaplaniji. Vabimo vse prijatelje na to izredno slavnost, kakršne še ni bilo v Železnikih.

— Umrli je v Zagrebu vpokojeni svetnik stola sedmorice Stevan Popović, star 69 let.

— Novo gimnazijsko poslopje v Novem mestu so slovesno blagoslovili 12. t. m.

— K umoru v Dobropoljah se nam še poroča: Nepopisen jok in vrišč je nastal v nedeljo zvečer pred Krajčkovo gostilno. Skočil sem k oknu in spreletelo me je po vsem životu, kajti čul sem rezke ženske klice: »Mohorja so zaklali, Mohorja so zaklali! Mrtev leži pred Krajčkovo hišo. Gospod župnik, gospod župnik!« Bilo je tako vpitje po vasi, kakor bi gorela vsa vas. Hitro tečem tja — pa oh, groza! Mož, ki je veljal v naši dolini za prvega, poštenjak skozi in skozi, je že ležal mrtev v veliko rano na levem stegnu, na prslih in vratu.

Nesreča pa se je godila tako. V Podpeči je bil mrlj. Proti večeru ga je šel kropiti z 12letno hčerko Ivanko. Vračajoč se domov, zapazil je nasproti Krajčkov hiši čepeti dva fanta. Pozdravil ju je z »dober večer«, na kar sta planila nanj ter ga jela obdelavati z nožem. Rajnik je zavpil, kakor pripoveduje hčerka, ki je bila z njim: »Z nožem ne, Padar, Padar pomagaj!« (Padar je najbližji sosed od kraja nesreče.) Nato se je zgrudil, izpregovoril še: »Smrt bo, smrt!« — ter izdihnil. Hčerka je bila zraven, je vpila in jokala ter bila po zaprtih durih Krajčkove hiše, klicajoč pomoči. Odprli so, pa bilo je prepozno! Vse zmižvanje ni pomagalo več. Srce je otrpnilo in kri je otekla. Prihitele je gospod župnik, prišli drugi, a pomagati ni bilo več mogoče. Preostajalo ni drugega kakor tolažiti otroke, ki so za rajnikom predobrim očetom nepopisno jokali in žalovali. Matere pa ni bilo doma, prišla je zvečer ob pol 8. uri z vlakom; šla je bila k starišem v Predpoljane. Morete si tedaj misliti, kaka žalost in presenečenje jo je obšlo, ko najde v hiši svojega ljubljenega moža — mrtvega! Se ne more popisati! Ljudje so jokali, vpili, grozili, a morilca sta jo pravočasno popihala. Orožništvo pa ju je ponoči zasledilo in odvedlo v zapor v Velike Lašče. Eden je Anton Pavlič iz Podgore, eden pa J. Šporar iz Kompolj. Prvi je že bil radi pretepanja kaznovan, ker je že lansko leto dva oklal in je silno nevaran; vedno išče prepričeval in zdrabi. O drugem se tudi nič poveljnega ne ve. Dobrepoljemc je silno žal, da se je v njih sredi zgodilo kaj tako groznega in žalostnega — pa pomagati si ne morejo. Stariši pa imajo pouk, kam privede slaba družba. Bog nas varuj še kdaj take nesreče! Pogreb je jutri ob pol 8.

— **Truplo mrtvega dečka**, katerega so dobili ob mostu v Savi pri Bledu, so spoznali za Maksa Kogovška, ki je pred nekaj časom izginil s svojim očetom Matijo Kogovškom iz Kranjske gore.

— **Gorelo** je v noči od sobote na nedeljo v Goprotni polici pri Velesovem. Pogorelo je posestniku »Primcu« 10 oken kozolca. Zažgano je bilo nalašč; požigalca zasledujejo.

— **Vlak je povozil** med Verdom in Borovnico očeta železniškega čuvaja Janeza Suhadolnika, ki je vsled dobljenih poškodb včeraj umrl.

— **Kmetijsko-poučne tečaje**, ki so se zadnje zimo tako udomačili med našim ljudstvom, bo prirejal deželni odbor tudi letošnje zimo. Posamni tečaji bodo trajali po en, dva, tri ali več dni, kakor bo to primerno krajevnim potrebam in razmeram. Predavalo se bo v prvi vrsti o kmetijskih stvarih, kakor o govedoreji, prašičoreji, mlekarstvu, namakanju, osuševanju in gnojenju travnikov, o sadjarstvu, vinarstvu in kletarstvu, o prvi pomoči in higijeni pri živini. Ravnotako se bo vpoštevalo želje po predavanjih o ljudski higijeni, o zadružništvu, o občinskih posredovalnih uradih, zemljiški knjigi, testamentih i. dr. Prošnje za prireditve takega tečaja je vlagati pri deželnem odboru najkasneje do 1. novembra t. l. V prošnji naj bo navedeno, kateri predmeti, po možnosti tudi kateri dnevi bi bili pripravi krajevnim potrebam. Navesti je tudi prostore, v katerih se bo tečaj vršil, za kar so najpripravnije društvene dvorane, če teh ni, šolske sobe, načelno pa se tak tečaj v gostilni ne vrši. Za nedelje in praznike je po možnosti tudi navesti, kdaj se v doličnem kraju vrši tačas služba božja. Po možnosti se bo deželni odbor oziral na to, da se vršita po dva tečaja istočasno v sosednih občinah, odnosno farah, da se predavatelji izmenjavajo. — Prošnje je vlagati pravočasno, ker se vsled velikega zanimanja za take tečaje na zakasnele ne bo več mogoče ozirati.

— **Razpisane učiteljske službe**. V novomeškem okraju. Nadučiteljske službe v Ambrusu, Dobrničah, Podgradu in v Dol. Karteljevem. Po eno učno mesto v Selah pri Šumberku, v Podgradu, v Dol. Karteljevem in v Stopičah. Rok do 12. novembra 1912. — V krškem okraju. Po eno učno mesto v Krškem, St. Jerneju, v Vel. Dolini, v Sv. Križu pri Kostanjevici in na Catežu. Rok do 10. novembra 1912. — V logaškem okraju. Po eno učno mesto v Grahovem in Babnempolju. Rok do 20. oktobra 1912. — Sposobnostni izpiti se prične na c. kr. učiteljskišči v Ljubljani dne 4. novembra 1912. Prošnje je vložiti do 26. oktobra, t. j. 26. oktobra morajo biti prošnje že v Ljubljani v rokah izpraševalne komisije. Tisti provizorični učitelji, ki hočejo prositi za eno teh mest, pa še nimate drugega izpita, lahko prosite, ampak v prošnji dostavite, da takoj po izpitu dopolnite sposobnostno izpričevalo.

— **Za tujski promet v šolah**. Na Holandskem dajo šolskim otrokom v roko knjižico: »Naše dolžnosti napram tujcem.« To knjižico bero in razlagajo otrokom v šolah.

— **Tatinska dekle**. Že večkrat zaradi tatvine kaznovana 22letna Katarina Štrukelj je služila pri gostilničarju Jakliču v Črnomlju. Koncem meseca je pospravljala sobo gospoda Lončariča in uradnika Metoda Pegana. Ta je pustil na omari mošnjiček z vsebino 90 K, ki je izginil. Sumili so takoj omenjeno dekle, ki je sedaj priznala tatvino.

— **Ljudsko šolstvo**. Nadučitelj Karel Rostohar v Vel. Trnu je dobil v svrhu študij dopust. Na njegovo mesto je imenovana za suplentinjo abs. učit. kandidatinja Alfonza Babnik. Prov. učiteljica in voditeljica v Kolovratu Marija Urbančič je predstavljena v isti lastnosti v Prežganje. Bivši učitelj na zasebni ljudski šoli Salezijanec na Rakovniku Albin Smole je imenovan za provizoričnega učitelja in voditelja na enorazrednici v Rudniku.

Darovi.

— **Za Ljudski sklad** so prispevali za mesec september: G. Črne 100 kron. Gg. poslanec Demšar in Lončarič po 60 K. Posl. Gostinčar 30 K. Po 20 K: g. knezoškof, dr. Lampe, dr. Zajec. Po 10 K: prelat Kalan, dekan Arko, župnik Dimnik in neimenovan. Iv. Zajc 6 K. Po 5 K: dr. Drganc, dr. Stojc, L. Smolnikar, župnika Barle in Petrič, prof. Dermastia, kanonik Gruden in trije neimenovani. Po 3 K: ofic. Willenpart in dr. Dermastia. Po 2 K: ravnatelj Jovan, dr. L. Pogačnik, konc. Jerič, dva dr. L. in dva neimenovana. Po 1 K: kanonik Čekal, dr. Mal. J. Ložar, konc. Natlačen in neimenovan. — Prispevke sprejema: Tajništvo S. L. S., Miklošičeva cesta šte. 6.

Primorske vesti.

p **Duša oskrba puljskih Slovanov**. Iz Pulja: Z veseljem smo brali vest, da pridejo v Pulj oo. franciskani in prevzamejo pastirstvo Slovencev in Hrvatov v Pulju. Imamo samo eno željo, da bi se to kmalu zgodilo. Čaka jih tu mnogo težavnega dela, ker se veliko ljudstva izgubi tudi vsled pomanjkljivega dušnopastirskega dela. Četudi je ljudstvo po primorskih mestih bolj nagnjeno k lahkemu življenju, ker ima veliko prilike za to, vendar se more reči, da so naši ljudje tudi za dobro stvar dovzetni. Samo en slučaj: Še ne pred dolgim časom je prišla pred poreško-puljskega škofa deputacija 60 hrvaških deklet in prosila cerkvenega kneza za dovoljenje ustanovitve hrvaške Marijine družbe. Presvetli je pa prošnjo kratkoma odbil, češ da za pobožnosti v hrvaškem jeziku ni v Pulju cerkve.

p **Letošnji sejem v Livadah**. Letos se vrši sejem sv. Ivana v Livadah pri Motovunu (Istra), in sicer v nedeljo dne 20. oktobra.

p **Vojaški aviatiki**. »Edinost« poroča: Koncem tega meseca se zopet povrnejo v Gorico častniki-aviatiki z aeroplani in pridelenim moštvom. Poveljeval bo aviatičnemu oddelku nadporočnik Stohansl. Vseh častnikov - aviatikov, ki se nastanijo v Gorici, je 21, vseh aeroplanov je le šest, a kakor doznajemo, se aviatična postaja na Velikih Rojcah še to zimo izdatno razširi.

p **Nadvojvodinja se nastani v Gorici**. Grof Waldburg, nadporočnik pri dragonskem polku »Car Nikola« ki je nastanjen v Gorici, je kupil vilo Brunetti na Solkanski cesti. Kakor znano, se je grof Waldburg nedavno poročil z nadvojvodinjo Elizabeto Frančiško. Visoki par bo stalno bival v Gorici.

p **Ubojstvu v Boljuncu**. V nedeljo zvečer ob 9. uri je prišlo v Boljuncu do krvavega čina s smrtnim izidom. Neki Sanein Lovro od Ivana iz Boljunca je zabodel z nožem Matijo Maverja iz Boljunca, da je bil na mestu mrtve. Včeraj popoldne se je vršila obdukcija. Vzrok krvavemu činu je staro sovraštvo. Do včeraj popoldne niso mogli najti zločinca. Bržkone se je skril v kak gozdič na Malem Krasu.

p **Tramvaj je povozil** v Trstu dečka Marino Miljavca. Dečka so pripeljali v bolnišnico, kjer je umrl.

p **Poroka**. Josip Kuchtik, postajni mojster v Buzetu, se je poročil z gđ. Kristino Dobrilovo iz Kozjne.

Štajerske novice.

š **Občinske volitve v Grižah**. Dne 24. septembra smo imeli občinske volitve. Izvoljeni so bili sami odlični pristaši Kmečke zveze, kateri so si dne 13. oktobra izvolili zopet prejšnjega za blagovno občino na vse vnetega župana Štefana Pikl.

š **Velik požar na graškem državnem kolodvoru**. Na graškem državnem kolodvoru je zgorelo 60 sodov petroleja, ki so bili namnjeni za trdiko Mahbarks v Mariboru.

š **Na grobu svoje matere se je zastopila** v Gradcu 19 let stara Marija Schmolzer. Prepeljali so jo v bolnico, kjer so jo rešili.

GLASBA.

Officium defunctorum, v novi vatikanski izdaji, z modernimi koralnimi notami, je pravkar izšel. Obsega poleg predpisanih antifon in psalmov, še vse lekcije, kar smo dosedaj pri starejših izdajah pogrešali. Oblika je žepne izdaje. Vezava močna, tisek in papir tako lep, da si boljše ne moremo želeli. — Cena mu je samo 1 K 20 vin. — Dobiva in naroča se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Ljubljanske novice.

Ij **Ljubljanski občinski svet** ima izredno sejo v četrtek, dne 17. oktobra 1912, ob šestih popoldne v mestni dvorani. Dnevni red: Javna seja: Naznanila predsedstva, odobrenje zapisnika zadnje seje, poročilo o dopisu stavbnega podjetja »Alpenländische Baugesellschaft« glede neke izpremembe pri izvršitvi obrežnih zidov ob bregovih regulovane Ljubljane, o prošnji Franca Martinca za razdelitev parcel št. 23-1, 23-2 in 25-13 kat obč. Karlovskega predmestja »Na prulah« na stavbišča, o računskih sklepih za leto 1911, o prošnji pripravljalnega odbora za splošno razstavo obrtnih vajenskih del za podporo, samostalni predlog občinskega svetovvalca Ivana Kregarja glede zgradbe II. mestne ljudske kopelji poleg mestne elektrarne. V tajni seji je na dnevnem redu nadaljevanje dnevnega reda zadnje tajne seje.

Ij **Poglabljenje Ljubljane**. Kakor smo poročali, je Grubarjev kanal popolnoma dograden, kakor tudi zatvornica za deželno brambovsko vojašnico, katere ima namen reguliranja vode zlasti ob suši. Zatvornica je napravljena tako, da se bodo s pomočjo električnih motorjev velikanske in težke plošče dvigale ali zapirale. Električni motorji bodo lahko po potrebi v teku 18 minut dvignili težke plošče popolnoma. Letošnje poletje pričeli pa so s poglabitvijo glavne struge — Ljubljane. V poletju so napravili provizorično zatvornico ob iztoku Gradašnice v Ljubljano, tako da se sedaj Gradaščica, ko je zatvornica zaprta, steka v Grubarjev kanal. V glavno strugo Ljubljane pride sedaj samo voda iz mestnih kanalov. Po načrtu in po pogodbi pa mora podjetnik, ki izvršuje poglabljenje Ljubljane, napraviti najprvo po sredi Ljubljane kaka dva metra širok jarek, po katerem se bodo razne vode, ki prihajajo iz mestnih kanalov, odtekale. Pripravljeno je tudi, da se bo ta jarek od časa do časa temeljito izpral. V ta namen bo treba del zatvornice v Prulah samo nekoliko odpreti. Delo se sedaj pridno vrši. Jarek pridno izkopujejo. Zanimivo je gledati razne formacije, katere se nahajajo v glavni strugi. Tu vidiš kupe in plasti rjave ali pa modre ilovice, tam zopet droben fini pesek (mlivka), vmes pa je tudi precej kamena sprimnika ali laborja. Tega je treba razstreliti. Razstreljevanje se vrši redno vsak dan opoldne. Dopoldne navrtajo delavci luknje in jih nabašajo z dinamitom. Vrh teh min nalože skupaj zvezano tramovje in veje. To ima namen, da ne nese preveč daleč kamena, ko se mina uže. Ob 12. uri glavni nadzornik zatrebi v rog in delavci hitro popuste delo. V gotovi daljavi nastopita na levem, kakor tudi na desnem bregu po dva delavca z rdečimi zastavami, da ustavita in opozorita občinstvo. Vsak se mora ustaviti in ne sme naprej. Pri tem poslu pomagajo tudi stražniki in tako obdrže občinstvo v gotovi daljavi. Da se vsak opoldan zbere veliko občinstva, zlasti otrok, nam ni treba pripomniti. Med tem časom pa zažigajo v strugi nadzorniki užigalne vrvice. Zažiganje se prične v sredi položenuh min in se zažiga paralelno proti koncu. Ko so zadnje vrvice zažigane, se tudi zažigalci hitro odstranijo. Kmalu potem se začno po vrsti užigati mine. Natančno se spozna po glasu poka, kak učinek da je napravila mina. Nekatere mine eksplodirajo z glasnim in visokim pokom. Te mine ne raztrgajo veliko, večkrat se uže in počasi samo dinamitna patrona, dočim pa zopet druge mine z zamolklemu bobnenju podobnim strelom napravijo velikanski učinek. Veliko in debelo tramovje, katerega preje nalože delavci na mine raditega, da ne vrže kamena predaleč naokrog, frči visoko v zrak, ravnotako deli odtrganega sprimnika in kamene. Delavci potem odstranijo odtrgano kamenje. To se vrši dan za dnevom in na ta način delo pridno napreduje. Drugo glavno delo, katero se tudi pridno izvršuje v glavni strugi Ljubljane, je polaganje tira, po katerem se bo razni material izvažal iz struge na določeno mesto. Polagata se dva tira, za izvoz pa je pripravljenih par lokomobilov in veliko število voz-huntov. Delavci so različne narodnosti. Največ je Hrvatov, pa tudi nekaj Macedoncev. Zaposlenih je tudi več domačinov in pa prisiljenec iz prisilne delavnice. Delo je umazano in težavno. Kakor smo že rekli delo hitro napreduje. Ako ne bo v pozni jeseni kake večje povodnji je gotovo, da se bo letošnje leto še veliko naredilo. Delo izvršuje tvrdka »Alpenländische Baugesellschaft«. Tvrdka Czezowiczka.

Katera je gradila Grubarjev kanal, je zapustila Ljubljano. Upajmo, da bo delo vzlic velikim težavam, ki bodo zlasti od Brega, Starega trga in pa do frančiškanskega mostu, vrlo in hitro napredovalo in da se ne bo tako počasi delalo, kot se je v Grubarjevem kanalu, dasi je bilo delo v Grubarjevem kanalu veliko lažje in priprostejše.

Ij **Šentpetersko prosvetno društvo** opozarja na predavanje g. kanonika dr. Jos. Grudna, ki se vrši ta četrtek ob pol 8. uri zvečer v društveni sobi.

Ij **Slov. kat. izobraž. društvo v Mostah** priredi v nedeljo, dne 20. oktobra prvo društveno predavanje. Predavanja se bodo redno vršila vsako drugo nedeljo ob pol 4. uri popoldne v salonu g. župana Oražma. Somišljenike v Mostah opozarjamo že danes na predavanje g. dr. Lovro Pogačnika.

Ij **Goljufija z voznimi listki južne železnice zopet pred sodiščem**. Pred tukajšnjim deželnim sodiščem se je včeraj vršila pod predsedništvom dvornega svetnika Pajka vzklicna razprava proti trem sprevodnikom južne železnice zaradi goljufije po § 461. k. zak. Anton Tomšič, Peter Keuschel in Jožef Kotnik so bili sprevodniki južne železnice na progi Maribor—Trst. Majhne plače in velike družine so bile vzrok, da so začeli na nepošten način pridobivati sredstva za vzdrževanje svojih družin. Goljufali so južno železnico za voznine: izdajali so vozne legitimacije in so del voznin oddajali blagajni ali pa so pustili potnike, da so se proti majhni odškodnini, ki je šla v žep konduktarjev, peljali po večkrat z enim in istim voznim listkom. Na ta način so oškodovali upravo južne železnice: Tomšič in Keuschel za zneska manj kot po 200 K, Kotnik pa za 59 K 40 h. Koliko sta Tomšič in Keuschel natančno oškodovala južno železnico, se ni moglo določiti, sama pa zdaj vse tajita. Koncem junija meseca t. l. je dobila južna železnica dvoje anonimnih pisem, v katerih je bilo obdolženih deset sprevodnikov goljufije. S pomočjo agenta-provokaterja se ji je posrečilo zasačiti Tomšiča, Keuschlerja in Kotnika in flagranti. Na ljubljanskem kolodvoru so jih aretirali in jih posadili v preiskovalni zapor. Obtoženi zaradi goljufije po § 461. k. z. so bili pri tukajšnjem okrajnem sodišču obsojeni: Tomšič na dva meseca, Keuschler na en mesec in Kotnik na tri tedne strogega zaporu. Seveda so izgubili tudi službe. Obsojeni so se pritožili proti izreku o krivdi in kazni. Kakor pri prvi, tako so se tudi pri včerajšnji razpravi izgovarjali s tem, da so bili zapeljani po agentu-provokaterju, da so bila ovađilna pisma le izrodek sovraštva med socialnimi demokrati in »Eisenbahnvereinom« (na ta način so hoteli iz tega narediti politično afero), da so corpora delikta ponarejena in nazadnje s svojimi malimi plačami in velikimi družinami. Sodni senat je po govorih vseh treh zagovornikov in namestnika državnega pravdnika pritožbo zavrnil in v celem obsegu potrdil obsodbo prve instance. S tem pa zadeva menda še ni končana; zagovorniki niso pričakovali potrditve in so skoraj na glas pokazali svojo nevoljo. Razprava, ki je trajala od 4. do pol 7. ure, je bila nemška. Razpravna dvorana v prvem nadstropju je bila skoro polna železničarjev. Obtožence so zagovarjali mariborski odvetniki.

Ij **Stoji, stoji Abdera . . .** »Zarja« prav umestno piše: »Iz naznanila gledališke pisarne, da je intendant kapituliral pred Elavci in opustila prirodno in blagolglasno izreko na odru, zija vsa Abdera, kakor je dolga in široka. Da se pri nas mora šele razpravljati o vprašanju, ki je med znanstveniki že davno rešeno, je za navadnega, srednjega Evropejca bridka reč. Da se mora pamet umakniti glupim muham, je škandal! Ravnanje intendantice, ki ji je več do ohranitve gledališča, nego do pravilne izreke, je navsezadnje umljivo. Ali pa je intendantica premislila tudi tu eventualnost: Kaj če vekavci razglase nad elavskim gledališčem bojkot. Ali ne bi bilo modrejše, da se ustanovi za vsako pasmo svoje gledališče? Ali pa da se prirede vsaj ločene predstave? Te pravične misli naj bi vestna intendantica resno prevdarila — v Abderil

Ij **Iz gledališke pisarne**. Zeloča pregnati mrtvilo, ki vlada pri nas med odmor in da iz prireditev v gledališču napravi prave družabne večere, je intendantica ukrenila, da bode poslej pri veselih igrah med pavzami kancertiral orkester »Slovenske Filharmonije«. Začetek se stori nocoj, ko se zadnjič v sezoni za nepar abonente uprizori velezabavna komedija »Veliki mrtvec« z g. Bohuslavom v vlogi pesnika Cederlunda.

Ij **Na oklicih so**: g. Adolf Arko, c. kr. kaznilniški pristav v Gradiški, z gđ. Ano Krejči, trgovčev hčerjo; Anton Kos, uradnik Ljudske posojilnice, z gđno Marijo Božič iz Idrije.

Ij **Umrl** je kantiner v artiljerijski vojašnici in hišni posestnik g. Franc Sattler.

Ij Imenovan je za provizoričnega učitelja v Spodnji Šiški bivši učitelj na Rakovniku g. Franc Lončar.

Ij Sladkor baje pade pri kilogramu za 12 h.

Ij Zanimivo javno predavanje — o Nana novem potovanju na severni tečaj se vrši danes v torek ob 8. uri zvečer v veliki dvorani »Ljudskega Doma«. Za to predavanje so došle ravnokar prekrasne skioptične slike. Predaval bo gospod profesor dr. Šarabon. Z ozirom na stroške za skioptične slike b. vstopnina za sedeže 30 vin., stojišča 10 vin. Vabimo!

Telefonska in brzojavna poročila.

TURKI SO SE ČEZ SRBSKO MEJO ZOPET UMAKNILI.

Belgrad, 15. oktobra. Praska med turškimi in srbskimi četami, katere so Turki pri Ristovcu napadli, je cel dan trajala. Turkov je bilo okoli 3000. Srbi so izgubili dva mrtveca, štirje so ranjeni. Turki so se zopet čez mejo umaknili. Srbija smatra ta dogodek kot turško provokacijo in počaka sicer odgovora Turčije na noto.

SRBIJA ZAČELA ŽE Z OFENZIVO. — BITKA PRI BUJANOVU?

Solun, 15. oktobra. Iz Bujanovca je došla vest, da se pri srbsko-turški meji čuje grmenje topov, iz česar sklepajo, da se je začela srbska ofenziva. — Srbski četaši so se polastili nekega obmejne kraja.

SRBSKA SKUPŠČINA.

Belgrad, 15. oktobra. Včeraj se je srbska skupščina zopet zbrala k rednemu zasedanju. Izvolila je Andreja Nikolića za predsednika.

ČRNOGORCI OBLEGAJO SKADER.

Podgorica, 15. oktobra. Črnogorska armada napada Skader od jugozahoda (divizija Martinović).

KAKO SE GODI RANJENCEM.

Podgorica, 15. oktobra. V lazaretu se nahaja 30 Turkov, 40 Malisovov in 356 Črnogorcev. Postelj je le za polovico, drugi leže na tleh. Dozdaj so samo štirje zdravniki na razpolago.

PODROBNOSTI O PREDAJI TUZIJA.

Podgorica, 15. oktobra. Glede kapitulacije Tuzija se poroča dodatno: Ko so Črnogorci zavzele Šipčanič, so Turki na severnem fortu razobesili belo zastavo. Črnogorci so ogenj ustavili. Iz Tuzija je prihajal turški častnik z dvema hornistoma. Črnogorci so zahtevali brezpogojno kapitulacijo, Turki pa kapitulacijo z orožjem v roki, kar se je končno dovolilo. Nato je 5000 Turkov s povešenim orožjem odkorakalo v vjetništvo v Podgorico. Črnogorci pa so z godbo na čelu in med radostnimi vzkliki krščanskega prebivalstva šli v mesto.

arigrad, 15. oktobra. (Ofic.) Boji pri Vranji in Tuziju so bili sila krvavi.

OPERACIJE ČRNOGORSKE SEVERNE (VZHODNE) ARMADE PROTI PEČI. TURKI DOSEGLI USPEH?

Peč (Ipek), 15. oktobra. Med črnogorskimi in turškimi četami se bije ljut boj za posest ceste v Peč.

Carigrad, 15. oktobra. (Ofic.) Turki so pri Gusinju, katerega so bili Črnogorci zasedli in osvojili štiri topove (gl. poročilo našega poročevalca s Cetinja), dobivši ojačenja, Črnogorce vrgli nazaj čez mejo. Izgube Črnogorcev so velike. Mesta Berane se Črnogorci še dozda niso mogli polastiti.

KLANJA V STARI SRBIJI.

Belgrad, 15. oktobra. V Stari Srbiji počenjaajo Turki nečuvne grozovitosti in so veliko ljudi masakrirali.

PRASKE TURŠKIH IN BULGARSKIH OBMEJNIH ČET SO SE ŽE ZAČELE.

Belgrad, 15. oktobra. Med turškimi in bolgarskimi obmejnimi četami so se že začele praske južno od Küstendila. Solun, 15. oktobra. Pri Krivi se je bulgarska četa 150 mož, preganjana od vojakov in orožnikov, utaborila. Iz Soluna so poslali dva topova, da utrdico razrušijo.

Kolin, 15. oktobra. »Köln. Zig.« poroča iz Sarajeva, da so se bulgarski četaše polastili trdnjave Kresna.

BOJI MED TURŠKIMI VOJAKI IN BULGARSKIMI ČETAŠI.

Solun, 15. oktobra. V Krivi se vrše boji z bulgarskimi četaši, ki so se utaborili v kamnitih hišah.

DIJAK V BULGARIJI.

Sofija, 15. oktobra. Bolgarski gimnazijci so osnovali svojo posebno legijo in se stavili na razpolago bugarski vojni oblasti; dijaki biciklisti bodo služili v vrstah Rdečega križa.

ODREDBE GLEDE GRŠKIH LADIJ.

Carigrad, 15. oktobra. Turška vlada je vrnila le tiste grške ladje, ki imajo na krovu blago za tujino.

Atene, 15. oktobra. Grška vlada je določila Turčiji rok 24 ur, da ji vrne vse zaplenjene ladje.

TURKI OBOROŽUJEJO ARNAVTE.

Solun, 15. oktobra. Turčija pošlje Arnavtom orožja in municije. Oboroži okoli 40.000 Arnavtov, katere pošlje na črnogorsko mejo.

ULTIMATUM.

Carigrad, 15. oktobra. Turška vlada smatra zadnje noto balkanskih držav glede avtonomije Makedonije za ultimatum. Poslaniki balkanskih držav pričakujejo skorajšnjega povelja, da odpotujejo.

Carigrad, 15. oktobra. Finančno ministristvo je dobilo nalog, naj takoj turškim poslanikom v Sofiji, Belgradu in Atenah nakaže denar za potovanje domov.

REVIJA V CARIGRADU.

Carigrad, 15. oktobra. Sultan je obiskal glavni stan in pustil čete mimo sebe defilirati.

TUJI ČASNIKARJI V BELGRADU.

Belgrad, 15. oktobra. V Belgrad sta dospela Leon Buduresco, predsednik časnikarskega društva iz Rima, in Prayer, urednik london. »Tempsa«.

MOSLIMANSKI POZDRAVI SRBOM.

Belgrad, 15. oktobra. Belgrajski osrednji odbor Narodne Odbrane je prejel od onih bosensko-hercegovskih mohamedancev, ki se smatrajo za Srbe, ki jih pa ni veliko, pozdravna pisma z željo, da bi bilo srbsko orožje v sedanjih vojni zmagovito. Enaka pisma so dobile tudi ugledne politične osebnosti v Belgradu.

KNEZ ARZEN.

Belgrad, 15. oktobra. Knez Arzen, ruski kozoški hetman, brat kralja Petra in oče princa Pavla, je došel v Belgrad in se nastanil na dvoru. Knezu bo poverjeno vrhovno poveljstvo nad srbskim konjeništvom.

ŽIDJE ZA VOJSKO.

Belgrad, 15. oktobra. Belgrajski rabin dr. Alkalaj je obiskal tabor prvega bataljona 3. poziva in obdaroval vse vojake od prvega do zadnjega. Rabin dr. Moša Pinto je pa prosil, da ga poleg že odrejenega židovskega vojaškega duhovnika Rusa uvrste v vojsko za dušobrižniško službo. Židov je v srbski armadi krog 1000.

KLOFAČ SE PODA V MAKEDONIJO.

Praga, 15. oktobra. Poslanec Klofač se poda te dni v Makedonijo.

POOSTRENA CENZURA NA DUNAJU.

Dunaj, 15. oktobra. Državni pravdnik dr. Mađer je sklical po korespondenci Wilhelm vse dunajske korespondente in jim je zabilal, da predložijo svoja poročila takoj cenzuri in ne šele drugi dan.

× × ×

AVSTRIJSKI VOJAŠKI KREDITI.

Dunaj, 15. oktobra. Ogrska delegacija je zahtevane kredite za armado in mornarico sprejela.

JUSTH ODLOŽIL TAJNO SVETNIŠTVO.

Budimpešta, 15. oktobra. Justh je pisal kabinetni pisarni, naj ga črta iz vrst tajnih svetnikov.

TURČIJA SE JE ITALIJI UDALA.

Rim, 15. oktobra. V zadnjem hipu je Turčija pristala na laške zahteve. Zato se bodo pogajanja v Ouchyju zopet nadaljevala in se bo mir lahko v par dneh podpisal.

SOIALISTIČEN ATENTAT NA ROOSEVELTA. — ROOSEVELT RANJEN.

Milwaukee, 15. oktobra. Nek socialist je streljal na predsedniškega kandidata Roosevelta in ga v prsa ranil. Roosevelt se je kljub temu podal na napovedani shod. Začel je govoriti, a je moral govor prekiniti. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer so ga rentgenizirali. Odtod je potem odpotoval v Chicago.

Milwaukee, 15. oktobra. Pri aretiranim socialistu so našli pisma, ki opravičujejo domnevo, da je mož nor. Tako se primerja na primer z Nogijem, pravi, da se mu je v sanjah prikazal Mac Kinley, češ, da je Roosevelt njegov morilec, citira pesem »Eine feste Burg ist unser Gott« itd. — Kroglja je obtičala v mesu in pljuč ni ranila.

Razne stvari.

Napredek »Orlov« na Moravskem. Leta 1909. je v Vyškovu na Moravskem nastopilo 417 »Orlov«. Pri drugi slavnosti »Orlov« v Kromerizu leta 1910. pa jih je bilo že 1200. A letos stopa za »Orlovim« praporom samo na Moravskem 4000 mladih fantov. Pod isto zastavo korakajo slovenski in hrvaški »Orli« ter poljski in ameriški »Sokoli«, katerih je čez 5000.

Bilanca dunajskega mesta. Računski zaključek dunajske občine za leto

1911 izkazuje en milijon prebitka v lastnem računu. Redni dohodki so znašali 1672 milj. kron, redni izdatki 155 milj. kron, izredni dohodki 405 milj. kron, izredni izdatki 517 milj. kron. Redni dohodki so bili za 104 milj. K, redni izdatki pa za 57 milj. kron večji, izredni dohodki za 227 milj. kron, izredni izdatki pa za 19 milj. kron manjši kot so bili proračunjeni. Mestna podjetja izkazujejo 165 milijona kron čistega dobička. Izposojenega denarja je bilo 243 milj. kron manj porabljen kot je bilo proračunjeno, tako da znaša ostanek koncem leta 1911 še 527 milj. kron. Občinsko imetje znaša 376 milj. kron ter se je pomnožilo za 13 milijonov kron.

Ropar v ženski obleki. V Monakovem je prišla k zlatarju Walterju na Terezijski cesti neka dama in si pustila razkazovati razne dragocenosti. Ko se je zlatar obrnil, je dama potegnila izpod obleke težko kladivo in ga večkrat udarila po glavi. Na zlatarjevo upitje so prihiteli v prodajalno policaji, ki so damo prijeli. Na policijskem uradu so dognali, da je dozdevna dama le preoblečen moški.

Smrt aviatika. V Budimpešti se je ubil ogrski aviatik Aleksander Takacs.

Izvojevana češka šola. Včeraj se je vršila slovesna otvoritev češke šole v Poštorni, za katero so se Čehi toliko let bojevali.

Mednarodni kongres za žensko volilno pravico se leta 1913. vrši v Budimpešti, kjer se vrše velike priprave. Trgovinski minister je dovolil pripravljalnemu odboru 1500 kron podpore ter prosto vožnjo po železnicah za vse udeležence kongresa. Magistrat v Pešti je dovolil 5000 K podpore. Tako generozni so Mažari nasproti zunanemu svetu, da bi si pridobili njegove simpatije; kako pa postopajo o priliki hrvaških ali drugih slovanskih prireditev na železnicah in drugod — dobro vemo. Na zunaj Evropejci, na znotraj Azijati.

! Ako še niste, pošljite naročnino! !

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 15 oktobra 1912.

Pšenica za oktober 1912 11-29
Pšenica za april 1913 12-05
Rž za oktober 1912 10-40
Rž za april 1913 10-52
Oves za oktober 1912 11-52
Oves za april 1913 11-32
Koruzna za maj 1913 8-10



V globoki žalosti javljamo, da je vzel Vsenogočni k Sebi našo iskreno ljubljeno mater, oziroma staro mater, gospo

Lucijo Porenta

veleposesnico.

Blaga pokojnica je izdihnila po dolgi, mučni bolezni v ponedeljek 14. t. m. ob 12. uri popoldne, previdena s sv. sakramenti za umirajočo, v 69 letu starosti.

Pogreb bo v sredo dne 16. oktobra t. l. ob pol 8. uri zjutraj iz hiše žalosti na Suhi št. 22 na pokopališče v Škofji Loki.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi v Škofji Loki.

Blago rajnico priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

Suha, dne 14. oktobra 1912.

Franciška Hartman, Marija Juvan, hčer.

ri. — Frano Hartman, Frano Juvan, zeta. — Franciška, Marija, Alezija, Anica, Franciška, Franc, Josko, Josko, Ivan, vnuki in vnukinje.



Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo pretužno vest, da je včeraj o polnoči naša ljubljena

Rahela

v starosti 17 let, previdena s sv. sakramenti, po kratki mučni bolezni mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage pokojnice bo v sredo ob 4. uri popoldan iz hiše žalosti, Mestni trg št. 10, k sv. Križu.

Sveti ji večna luč!

Ljubljana, dne 15. oktobra 1912.

Žalujoča rodbina Pavlovec.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 3062 m, sred. tlak 736.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
14	9. zveč.	743.7	5.2	sl. svzh.	jasno	
15	7. zjut.	742.6	0.8	brezvetr.	megla	0.0
	2. pop.	739.7	14.9	sl. jug	del. obl.	

Srednja včerašnja temp. 6.1°, norm. 10.8°.

Novo jesensko in zimsko blago

za ženske obleke pri

R. Miklauc

Ljubljana, Stritarjeva ulica 5.

Pozor na zahtevo. Cene nizke.

Dotrežba znano doba.

3229

Najmoderneje urejen

3277

umetni valjčni mlin

v nekem večjem kraju Spodnje Stajerske z okrajnim glavarstvom se ceno proda s zemljiščem ali brez tega, event. da v najem. Dopisi pod »A. B. 10/3277« na upravo lista.

Praktikant =

za tovarniško pisarno, 14—15 let star, z lepo pisavo, več slovenščine in nemščine v govoru in pismu, se sprejme takoj. Dobra solska izobrazba pogoj. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Praktikant 3268«.

Priženil bi se

na kako posestvo z ali brez gostilne mlad 28 leten mož, prijetne zunanosti, izkušen gostilničar, trgovec in vseh gospodarskih poslov vajen, z nekaj tisoč premoženja v gotovini. Izključena tudi ni mlada vdova. Ponudbe pod »Prihodnjost 92—93« 3224 na upravo lista.

Več skladišč =

v mestu in transitu, pripravnih tudi za delavnice, se odda. Vpraša naj se pri oskrbništvu Pon-gratz-vega posestva Franca Josipa cesta 7 ali pa pri hišniku v bivši cukrarni. 3283

Tvrdka Ant. Krisper

vljudno naznanja vest, da je umrl po 36 letnem delovanju ter kratki bolezni nje zvesti delovodja in gospod

Ivan Suwa.

Pogreb se vrši danes, v torek, dne 15. oktobra ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Zg. Šiška št. 48 na pokopališče v Dravljah.

Zg. Šiška, dne 15. oktobra 1912.

3282

Vpliv balkanske vojske na borze.

Preteča splošna vojna na Balkanu je napravila na evropskih borznih tržiščih velik preobrat. Tembolj, ker so se do zadnjega časa razširjale vesti o izključenju vojni. Korak Črne gore je tudi borzne spekulante presenetil.

Najhujše vrvenje je na francoskih borzah. Francozi so poznani rentirji. Francoz se ne ukvarja posebno rad z industrijskimi in drugimi špekulacijami, on rajši zabije svoj denar v vrednostne papirje, predvsem državna izposojila, in vleče letno rento. Tako imajo Francozi naložene milijarde v ruskih in balkanskih državnih papirjih. Samo pri balkanskih državah imajo skoro dve milijardi, najmanj toliko pa pri privatnih podjetjih na Balkanu. Vojni zapletitjaji so potisnili kurze tem papirjem jako navzdol! Francoski rentirji ne morejo na noben način iziti z dobrim uspehom na Balkanu, ker so jako zainteresirani na obeh straneh. Naj zmagajo zavezne države. Kdo bo plačeval turške dolgove in obresti? Ako pa zmagata Turčija, bodo imeli papirji teh držav manjšo vrednost. Sicer pa je Turčija s svojim gospodarstvom na mnogo slabšem stališču, kakor pa posamezne balkanske države. Francozi pa bodo imeli v vsakem slučaju velike kurzne izgube. Ravno vsled tega so pa v Parizu vedno še najbolj optimistično presojali balkanski položaj.

Tudi na avstrijskih borzah so kurzi vrednostnih papirjev zelo padli. Dvignile so se pa cene žitu, posebno za takojšnji odjem.

Najboljše se še drže borze v Nemčiji. Posebnih velikih padanj vrednostnih papirjev, kakor v Parizu — izvzemši seveda onih balkanskih držav — ni.

V Parizu so še 30. septembra notirale 4 % srbske državne zadolžnice frs. 82—. Iste začetkom leta celo frs. 86'75. Dne 12. t. m. so pa imele te zadolžnice kurz samo frs. 70'50. Padle so torej za celih frs. 11'50! 4 % turška renta je imela dne 30. septembra kurz frs. 86'80, je padla v soboto na frs. 80'25, ali za frs. 6'55. Turški vrednostni papirji so se dosedaj držali nekoliko boljše. Vzrok je gotovo ta, ker v Parizu v splošno balkansko vojsko še ne verujejo. — Turške tobačne akcije so notirale 30. septembra frs. 348—, 12. t. m. pa le frs. 315—, padle so torej za 33 frankov. Akcije »Banque Ottomane« so imele dne 30. septembra kurz frs. 674—, 12. t. m. frs. 641—, kurzna izguba frs. 33—.

Francija ima z Balkanom velike trgovske zveze, zato je pričakovati, da bodo na francoskih borzah padali kurzi tudi akcijam domačih bank in podjetij, ki se pečajo s trgovino na Balkanu.

Kakor poročajo brzjavlj, bila je v soboto popoldne na dunajski, kakor tudi na tržaški borzi panika. Nekatera podjetja so s svojimi akcijami dosegla zelo nizek kurz.

Naši denarni zavodi sicer niso na Balkanu močno udeleženi, dasi so se nekatere avstrijske banke zelo trudile, udeležiti se s svojim kapitalom na Balkanu. Danes se lahko veselijo, da se jim je to le v majhni meri posrečilo. Najbolj je zainteresirana »Länderbank«, katera se je tudi prva začela zanimati za razširjenje svojega delokroga na Balkanu. Ta banka je udeležena s svojim kapitalom pri »Srbski kreditni banki v Beogradu«, katera ima tudi v Šabcu svojo podružnico. Dalje je udeležena tudi pri »Rumunski kreditni banki v Bukareštu«, ki ima podružnico v Brailu. Pred časom je bila tudi precej udeležena pri »Banque Salonique v Solunu«, a je odstopila velik del svojih akcij pri tem zavodu »Anglo-avstrijski banki«. Na Balkanu je precej zainteresiran tudi »Wiener Bank-Verein«, ki ima v Carigradu svojo podružnico. Udeležena je tudi pri »Banque balcanique« v Sofiji in pri »Banque commerciale roumaine« v Bukareštu. Manj so udeležene »Verkehrsbank« in »Prager Kreditbank«. Tudi nekaj čeških bank ima, predvsem v Črni gori, naloženega nekaj svojega kapitala. V teh časih je celo dobro, da kot bližnji sosedje nismo preveč angažirani v teh balkanskih pokrajinah.

Bolj kakor naše banke, je pa zainteresirana naša zunanja trgovina na Balkanu, zlasti sladkorna industrija.

Kakor smo že omenili, je balkanska vojna nevarnost zelo vplivala na avstrijske borze. V nastopnem podajamo pregled o kurzi nekaterih važnejših podjetij dne 12. t. m. številke v oklepajih značijo kurz 30. septembra. Anglo-avstrijska banka K 318— (333—), W.-Bank-Verein K 504—

(536—), Bodenkreditanstalt K 1180— (1262—), Österr. Kreditanstalt K 605— (639—), Länderbank K 490— (529—), Unionbank K 582— (612—), Donavska parobrodna družba K 1149— (1356—), Avstrijski Lloyd K 521— (579—), A. E. G. Union K 539— (693—), Alpine Montan K 981— (1103—), Praška želez. indust. K 3443— (3820—), Waffentabrik K 1000— (1135—), Škoda-akcije K 720— (805—), Leykam-Josefsthal K 464— (505—), Riunione Adriatica K 3990— (4125—), Austro-Amerikana K 228— (nove akcije se ponujajo po K 240—), Gerošnich, par. društvo K 520— (610—), Union, Dubrovnik K 267— (308'50), Navigaz. libera triestina K 670— (682—), Ampelea K 420— (466—), Cementna tvor. Split K 400— (469—), I. Čist. riža Trst K 870— (948—), Stabil. tecnico v Trstu K 9600— (10.000—), Assicurazioni generali nap. 940— (986—). Izmed večjih bank je obdržala dne 12. t. m. isto kurzno vrednost, kakor jo je imela dne 30. septembra, tržaška »Banca commerciale«, namreč K 1050—. Velike kurzne razlike imajo Bodenkreditanstalt K 102—, W.-Bank-Verein K 32—, Länderbank K 39—, Unionbank K 30—. Jako so padli kurzi avstrijskim parobrodnim družbam. V »N. Freie Presse« je sicer podal glavni ravnatelj Avstr. Lloydja, Frankfurter, izjavo, glasom katere naj bi avstrijsko parobrodstvo z mirnostjo gledalo na balkanske dogodke. Zlasti Lloyd, ker mu ne bo treba ničesar izpreminjati na redni parobrodski zvezi v Levanti. Kako slabo je glavni ravnatelj Lloydja o tem informiran, se je pokazalo dan pozneje, ko je »Presse« objavila njegov članek. Lloyd je namreč razglasil, da ne more več sprejemati blaga, namenjenega v bolgarske luke, ker vsled zavarovanja istih z minami ne bodo parniki Lloydja obiskali bolgarskih pristanišč. Kurz Lloydovih akcij je padel za K 56—. — Avstro-Amerikana je sklenila na zadnjem občnem zboru zvišati kapital od 18 na 24 milijonov kron in v ta namen izdati za 6 milijonov novih akcij, nominalne 200 K, po kurzni vrednosti K 240—. Sedaj so pa padle delnice od K 240— na K 228—. Nova emisija bo imela slab uspeh. Zelo so padle tudi delnice lošinske družbe »Gerošnich«, za K 90— pri akciji. Dasi ta družba zelo dobro posluje. Dubrovaška Union je tekom tedna tudi izgubila K 41'50 na kurzu. »Navigazione libera« v Trstu pa celo K 112—. Dunajska donavska paroplovna družba je seveda pri mobilizaciji balkanskih držav do sedaj še najbolj prizadeta, zato so njene akcije tudi padle za K 207—. Izmed industrijskih podjetij so padle Alpine Montan za K 122—, Praške železniške družbe za K 377—, Waffentabrik za K 135—, Škoda za K 85—. Izmed zavarovalnih družb so padle »Riunione Adriatica« v Trstu za K 225—, »Assicurazioni generali« pa za nap. 46—. Te dve družbi imate svoje delovanje razširjeno tudi na Balkan, zato so akcije tudi tako padle.

Z gotovostjo se pa lahko računa, da bodo kurzi še padali, zlasti ako se ne posreči omejiti splošnega požara.

Tisti, ki so pred izbruhom črnogorsko-turške vojne spekulirali na »baisse«, imajo sedaj svojo »žetev«.

Nasprotno od vrednostnih papirjev pa gredo cene živilom, predvsem žitu, zlasti ovsu, navzgor. Pšenica je notirala koncem septembra K 11'15, 12. t. m. K 11'58, rž septembra K 9'44, v soboto pa K 10'66, oves septembra K 10'28, v soboto pa K 12'16, odjem za oktober, cene za 50 kg. Najbolj je poskočil oves, za celih K 1'88. Oves se seveda v vojnih časih najbolj potrebuje, zato je pa tudi zadobil takoj po izbruhu vojske tako visoko ceno. Poskočila je tudi koruza za majski termin od K 7'64 na K 8'32, za takojšnji odjem pa od K 9'38 na K 10'35, oziroma na K 10'65. — Glede koruznega konsuma smo jako odvisni od Balkana. Ako ne bo prišla na naš trg spomladi koruza z Balkana, bodo cene znatno poskočile.

Vojni oblaki, ki lezejo širom balkanskega polotoka, so pretresli celo Evropo. Ko so pred letom pričeli pokati topovi ob obrežju severne Afrike, ni imelo to na evropskih borzah skoro nobenega odmeva, razun da so padli nekoliko turški in italijanski vrednostni papirji. Drugače je sedaj! Vojska balkanskih držav bo zapustila, četudi ostane »status quo«, in četudi se vojni požar omeji samo na balkanske države, nedogledne posledice na gospodarskem polju. To že sedaj čutijo borzjanci, zato vlada že cel teden, posebno pa je vladala

v soboto na borzah mučna napetost in strah pred nastajajočo škodo, ki zna marsikateri zavod in posameznika potegniti v propad.

Dostavek: Nekateri listi so prinesli brzjave, da je bila v soboto vsled vojne na Balkanu na dunajski borzi velika panika. Vrednost papirjev še hujše pada. Glasom teh vesti so padle akcije »Länderbank« na K 480—, »Škoda« celo na K 690—, kar bi znašalo pri »Länderbank« razliko od 30. septembra za K 49— in pri »Škoda« K 115—.

Rogaški

Tempel vrelc. Dietetična namizna pijača a obilno ogljikovo kisline. Pospešuje prebavo in izmenjavo snovi.

Styria zelo koncentriran medicinalen vrelc, priporočljiv pri kroničnem želodčnem kataru, zaprtju, Brightovih ledicah, vrančnici, oteklinah, jetrni trdnosti, zlasti pri kroničnem kataru, obstopanju krvi, sladkorni bolezni, trganju, sladkorni bolezni.

Donati zdravilen vrelc največje vsebine svoje vrste. Zlasti uporaben pri kroničnem črevesnem kataru, obstopanju krvi, sladkorni bolezni, trganju, sladkorni bolezni.

Najmočnejši prirodni vrelc magnezijo-glauberske soli

Zaloga: **Mihael Kartner in A. Šarabon, Ljubljana.**

Mojih 8 otrok

ki izgledajo zdravo in čvrsto. Iz odgojila moja žena po mojem navodilu s **Sladnim čajem**. To naznanjam jaz Ubald pl. Trnkoczy, lekarnar v Ljubljani. Tega dejstva mi ne more nihče odreči. Na stotine mater mi je hvaležnih, ker posnemajo moj vzgled, ki sloni na štirinajstletni izkušnji. Sladni čaj je kot redilno sredstvo za otroke, kateremu se primeša malo mleka in sladkorja, varuh za dojenčke, čegar raba tvori odporno silo, da, skoro izključuje otročje bolezni in učinkuje brez graje. Drugič: Medtem ko stanejo vsa druga redilna sredstva za otroke po 1-2 kroni in se v par dneh porabijo, stane sladni čaj zavitek 1/4 kg samo 60 vinarjev; s tem se lahko hrani dojenček 20 do 30 dni. Nadležni in dragi Soxhlet-aparat odpade. Zadostuje navadna steklenica za dojenčke. Sladni čaj, ki ga izdeluje doktor p. Trnkoczy, je brez vsomno velika pridobitev na polju otročje prehrane in štedljivosti. Kri, moč, zdravje, mirne živce, mirno spanje, 50 % prihranka na denarju, najboljši zajetek dosežemo, dobe tudi odrasli, ki pijejo namesto neredilne, razburiljiva kave, čaja, sladni čaj znamke »Sladni«. Posebno priporočljivo za bolnike in slabotne.

Dobiva se v lekarnah, drogerijah in pri trgovcih Sladni čaj znamke »Sladni«, izdelan po dr. pl. Trnkoczyju se ne sme zamenjati s sladno kavo. Tovarniška zaloga pri lekarnarju pl. Trnkoczy v Ljubljani. Kranjsko. Po pošti takoj najmanj 5 zavitev 4 K. franko, poštni zavoji s 5 kg vsebine, 15 zavitev, K 10— franko. Na Dunaju v lekarnah: Trnkoczy V. Schönbrunnerstr. 109; III. Radeckypfatz 4; VIII. Josefstadterstr. 25; v Gradcu, Sackstrasse. 4.

Za resničnost zgoraj navedenega jamči tu navedenih 5 Trnkoczyjevih tvrdk, ugodna sprječevala zaupnih oseb in stotina zahvalnic mater, med njimi takih, ki so že obupavale pred uporabo sladnega čaja, ker se jim ni obneslo nobeno drugo sredstvo. 3266

Prodaja se enonadstropna hiša

sredi trga z gospodarskim poslopijem, vrtom in nekaj n'jiv, pripravna za vsako obrt. Vprašanja na **M. Hribar, Mengeš.** 3221 1

Izgotovljene obleke

za moške in otroke v veliki izbiri po zmerni ceni v manufakturni trgovini

Ljubljana Pri Škofu zrav. škofije

2934

3276



Adela Sattler naznanja v svojem in v imenu ostalih sorodnikov globoko užaljena tužno vest, da je njen iskreno ljubljeni soprog, oziroma svak in stric, gospod

Fran Sattler

kantiner in hišni posestnik

včeraj dne 14. oktobra ob četrti na štiri popoldne v svojem 47. letu, po prejemu sv. zakramentov za umirajočega, blaženo v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika se vrši v sredo dne 16. t. m. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti Dunajska cesta št. 58 (topničarska vojašnica) na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v cerkvi pri Sv. Petru v četrtek dne 17. t. m. ob 9. uri popoldne.

Ljubljana, dne 14. oktobra 1912.

Steklene škodelice za barvo

štirivoglate oblike z žleblcem za obešanje na slikarsko paleto za akvarelno slikanje

(varstv. znamka)

J. Klein, Ljubljana

so praktične in radi lepe oblike zelo priporočljive in imajo to prednost, da se lahko pri delu obesijo na paleto; radi tega jim moramo dati prednost pred vsemi doslej v trgovini se nahajajočimi posodicami iz pločevine, kamenine, aluminija, kakor tudi radi snaznosti in priročnosti. 3263

Cena komadu 20 vin.

Pri večjem naročilu primeren popust.

Dobivajo se pri

J. Klein, Ljubljana

Wellfova ulica 4 in Franciškanska ul. 8.

Pri občini Bled je razpisano

mesto za stalno službo

3246

občinskega redarja

z letno plačo 800 K in 200 K od ogledovanja mesa ter prosto stanovanje in službeno obleko.

Pozor rojaki!

Hiša

se prodaja iz proste roke, ker sem naseljen v Ameriki in ker se ne mislim več vrniti v staro domovino. Hiša je v predmestju Škofje Loke, Spodnji Karlovec št. 28, ima v priličju 3 sobe in 2 kleti, v prvem nadstropju 6 sob, krita je z opeko; poleg hiše je ograjen sadni vrt in dobra pitna voda. K posvetu spadajo 3 parcele gozda. Vse skupaj se ceni na 8000 K. Natančnejša pojasnila daje **Franc Križaj v Retečah št. 12, p. Škofja Loka.** 3212

Žitno kavo, najpopolnejši izdelek zadnjega časa, zajamčeno slovanski produkt, pošilja 5 kg v lepi platneni vrečki za K 4— po povzetju na vsako avstro-ogrsko pošto. K vsaki pošiljki se priloži prav lepa in dragocena premija, kot pozlačen kozarec, lonček, poslikana šatulja, jedilno orodje i. dr. porabni predmeti in prav lepi okraski za vsako gospodinjstvo. Obrnite se zaupno na tvrdko **Jos. Vesely, Praga VII. 586 Češko.** 3016

Kranjska deželna banka v Ljubljani

v deželnem dvorcu vhod v Gosposki ulici 2.

Obrestruje hranilne vloge po 4 1/4 %
brez vsakega odbitka. Obresti se pripisujejo glavnici polletno. Vloge v tekočem, giro-računu in na blagajniške liste po najugodnejših pogojih.

Daje komunalna posojila občinam, okrajnim in šolskim odborom ter zdravstvenim zastopom v 4 1/2 % komunalnih zadolžnicah.

Hipotekarna posojila v zastavnih listih po 4 1/2 %

Eskomptuje menice denarnih zavodov in daje lombardna posojila. Prodaja lastne pupilarno-varne komunalne zadolžnice in zastavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod, ter jamči zanjo dežela Kranjska. **Uradne ure za širanske usak delavnik od 9. ure dopoldne do 1. ure popoldne.**